

2015 M. PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ SVEIKATA

Panevėžys

2016 m.

IVADAS

Gyventojų sergamumas – vienas iš svarbiausių sveikatos statistikos rodiklių. Sergamumas skirtingai nuo mirtingumo, kuris yra vienkartinis reiškinys, parodo kai kurių ligų paplitimą, kuris dažnai riboja žmonių darbingumą, sukelia socialinius, ekonominius pokyčius. Todėl duomenys apie bendrąjį gyventojų sergamumą bei sergamumą tam tikromis ligomis yra labai svarbūs vertinant gyventojų sveikatą, nustatant prioritetas sveikatos problemas. Be šių duomenų neįmanoma formuoti sveikatos politikos, sėkmingai valdyti sveikatos sistemos ir įvairių lygių sveikatos priežiūros tarnybų, negali efektyviai funkcionuoti sveikatos sistema. Nuolat stebint ir analizuojant pokyčius, šie duomenys leidžia prognozuoti sergamumo tendencijas, skatina visuomenės sveikatos mokslą

Užregistruotų ligų skaičius

Naujai užregistruoti susirgimai - naujai išaiškintų (nauji ūminių ligų atvejai bei pirmą kartą gyvenime užregistruotos lėtinės ligos) ir užregistruotų ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose susirgimų skaičius per tam tikrą laikotarpį tarp tam tikros teritorijos gyventojų.

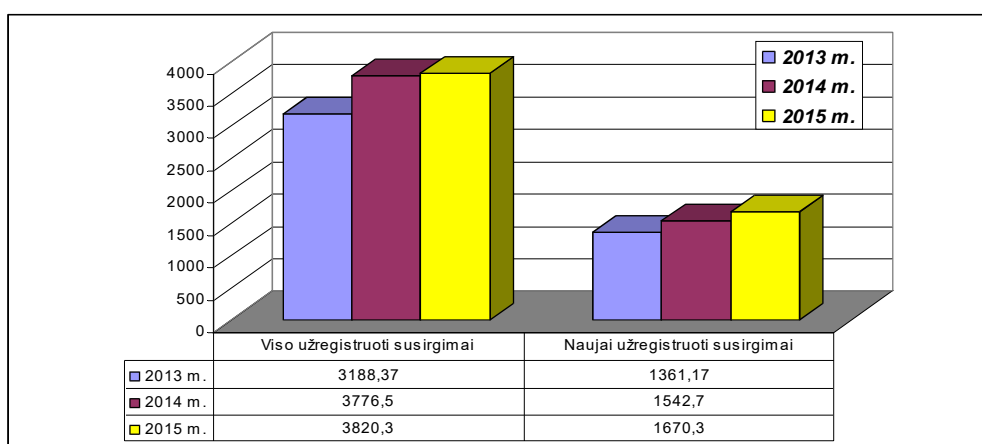
Visi užregistruoti susirgimai - užregistruotų ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose susirgimų skaičius per tam tikrą laikotarpį tarp tam tikros teritorijos gyventojų.

Ligotumas – bendras visų žinomų ligos atvejų skaičiaus ir gyventojų skaičiaus santykis tam tikru laiko momentu (dažniausiai metu gale).

BENDRAS GYVENTOJŲ SERGAMUMAS

Higienos instituto Sveikatos informacijos centro duomenimis 2015 m. Panevėžio mieste ambulatorines paslaugas teikiančiose sveikatos priežiūros įstaigose iš viso užregistruota 3820,3 susirgimų (1000 gyventojų). Šie rodikliai parodo, kad viso užregistruotų susirgimų skaičius Panevėžio mieste kasmet didėja.

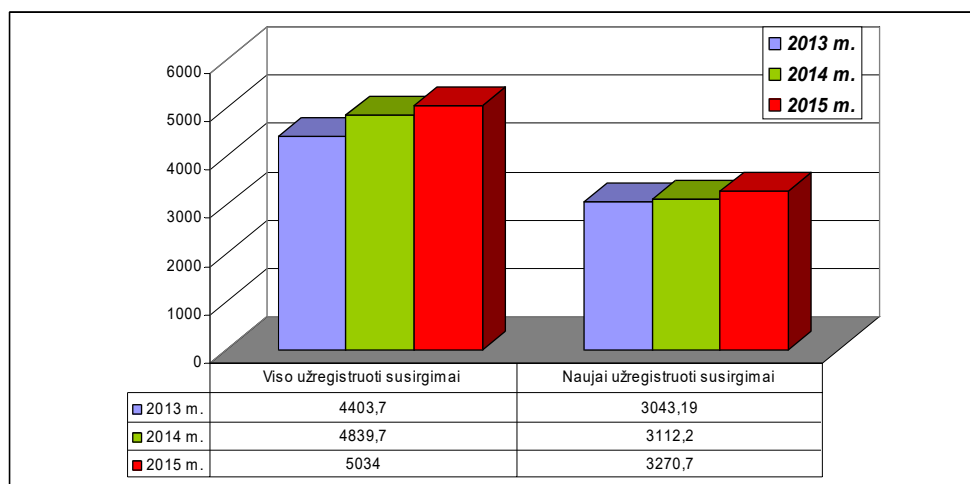
Naujų susirgimo atvejų mieste užregistruota 1670,3 (1000 gyventojų). Remiantis šiais duomenimis matyti, kad naujų susirgimo atvejų taipogi kasmet didėja.

1 pav. Panevėžio miesto suaugusiųjų nuo 18 m. susirgimų skaičius, užregistruotas ambulatorinę pagalbą teikiančiose įstaigose 1000 gyventojų 2013–2015 m.

(Šaltinis – Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Vaikų nuo 0 iki 17 metų bendras sergamumas (*visi užregistruoti susirgimai*) 2015 metais Panevėžyje yra didelis. 2014 metais viso susirgimų buvo užregistruota 4839,7 (1000 vaikų), o 2015 metais – 5034 (1000 vaikų). Naujų susirgimų atvejų užregistruota 3270,7 (1000 vaikų), t.y 158,5 (1000 vaikų) atvejų daugiau nei 2014 metais.

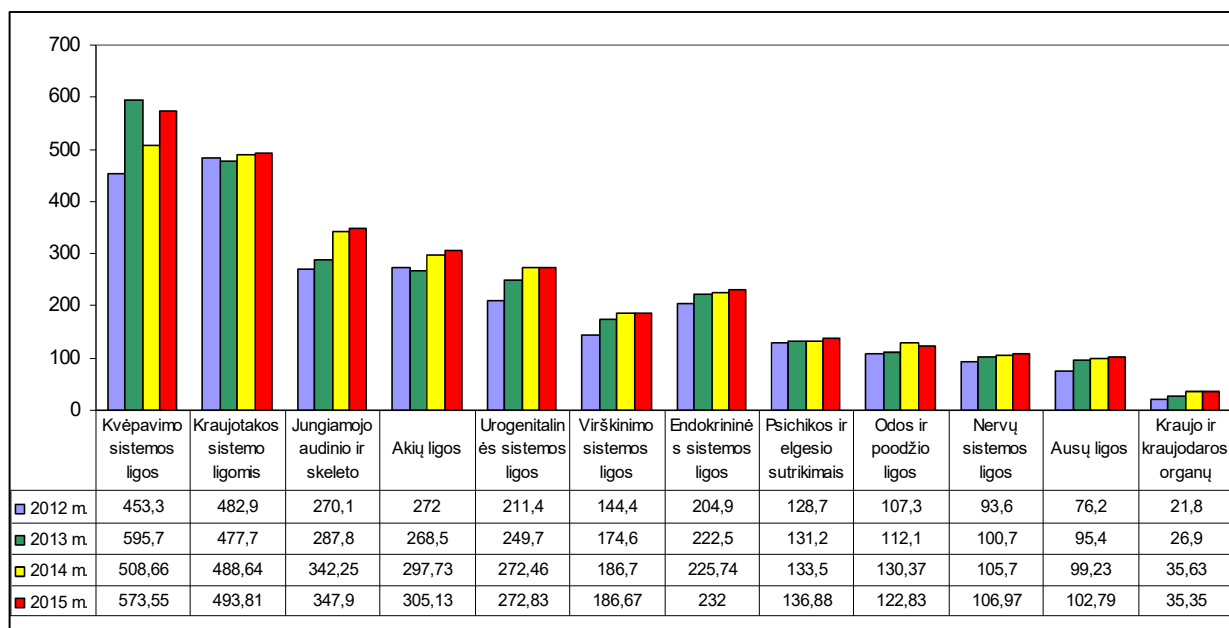
2 pav. Panevėžio miesto vaikų 0–17 metų susirgimų skaičius užregistruotas ambulatorinę pagalbą teikiančiose įstaigose 1000 gyventojų 2013–2015 m.

(Šaltinis – Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

2015 metais Panevėžio mieste jau daugelį metų didžiausias **bendras sergamumas** (viso užregistruotų ligų) užregistruotas kvėpavimo sistemos ligomis (573,55/1000 gyv.), kraujotakos

sistemos ligomis (493,81/1000 gyv.), jungiamojo audinio ir skeleto sistemos ligomis (347,9/1000 gyv.), akių ligomis (305,13/1000 gyv.), urogenitalinės sistemos ligomis (272,83/1000 gyv.) ir endokrininės sistemos ligomis (232/1000 gyv.).

2015 metais sumažėjo iš viso užregistruotų susirgimų tik odos ir poodžio sistemos ligomis.

3 pav. Iš viso 2012–2015 metais Panevėžio mieste užregistruota susirgimų pagal ligų lokalizaciją 1000 gyventojų.

(Šaltinis – Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

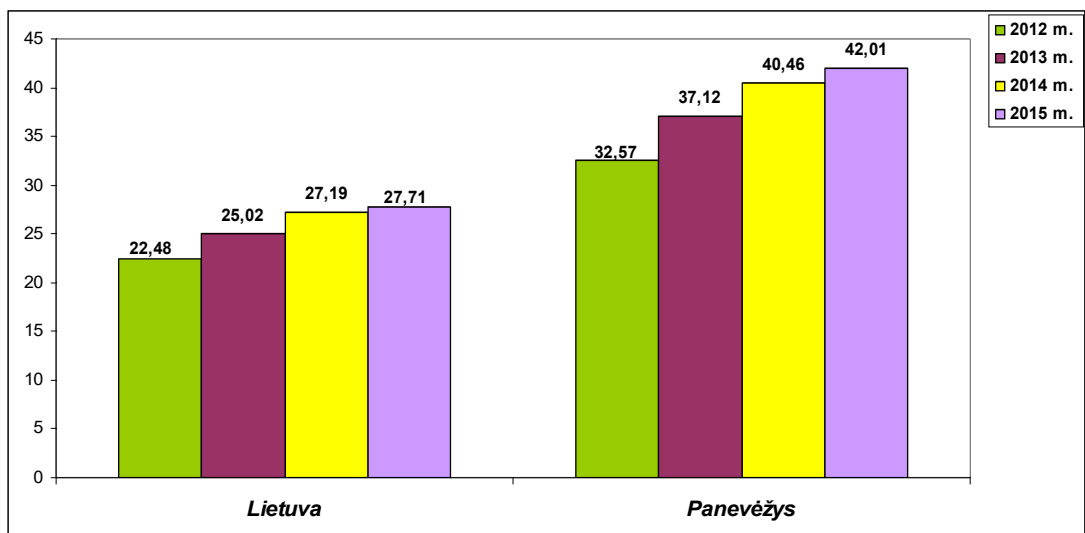
Daugelį metų pagal amžių dažniau serga vyresnio amžiaus panevėžiečiai t. y. vyresni nei 65 metai. Mažiausia serga 18–44 metų amžiaus asmenys. Pagal lytį sveikatos sutrikimais dažniau skundžiasi moterys.

PIKTYBINIAI NAVIKAI

Onkologiniai susirgimai yra viena aktualiausių visuomenės sveikatos problemų tiek mūsų šalyje, tiek visame pasaulyje. Daugelyje išsivysčiusių šalių onkologinės ligos yra prioritetinga sveikatos problema. Sveikatos ekspertai teigia: vėžio galima išvengti; vėžį galima laiku diagnozuoti ir sėkmingai gydyti; galima sumažinti sergančiųjų kančias. Piktybinių navikų gydymo rezultatai nėra patenkinami. Todėl aktyviai ieškoma būdų, kaip pagerinti gydymo rezultatus, pailginti sergančiųjų piktybiniais navikais gyvenimo trukmę. Per paskutinius 15 - 20 metų tapo akivaizdu, jog geriausių vėžio gydymo rezultatų pasiekama tada, kai diagnostika ir gydymas yra kompleksinis procesas.

Pastaraisiais metais Lietuvoje išliko polinkis didėti sergamumui ir mirtingumui nuo piktybinių navikų.

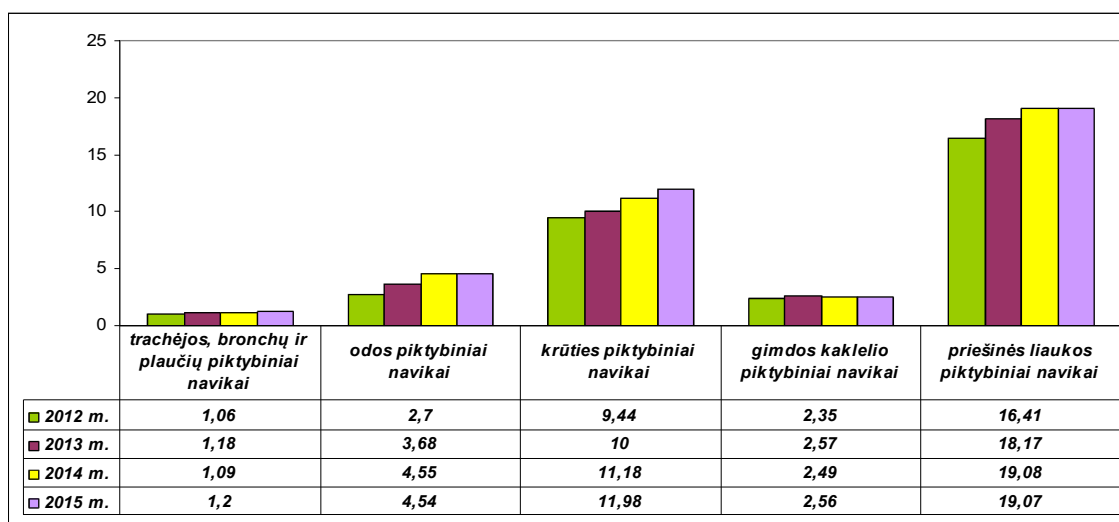
Remiantis statistiniais duomenimis Panevėžio mieste viso užregistruotų susirgimų piktybiniais navikais rodiklis yra didesnis už Lietuvos vidurkį ir kasmet šie skaičiai didėja.

4 pav. Iš viso užregistruota susirgimų piktybiniais navikais Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

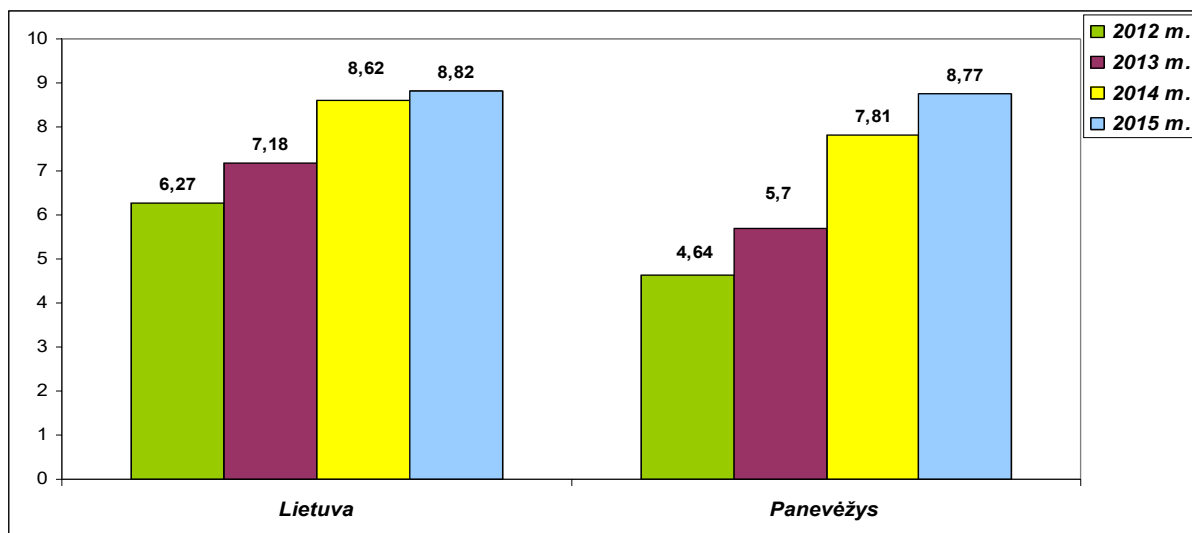
Analizuojant susirgimų piktybiniais navikais struktūrą Panevėžio mieste 2015 metais paaiškėjo, kad daugiausiai pagal lokalizaciją užregistruota priešinės liaukos piktybinių susirgimų (19,07/1000 vyr.) ir krūties piktybinių navikų (11,98/1000 mot.).

5 pav. Iš viso užregistruota susirgimų piktybiniais navikais pagal lokalizaciją Panevėžio mieste nuo 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Naujai užregistruotų piktybinių navikų susirgimų Panevėžio mieste taip pat didėja. Lyginant ketverių metų laikotarpį (2012-2015 m.) Panevėžio mieste, 2015 metais užregistruota daugiausiai naujų atvejų piktybiniais susirgimais.

6 pav. Naujai užregistruoti susirgimai piktybiniais navikais Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

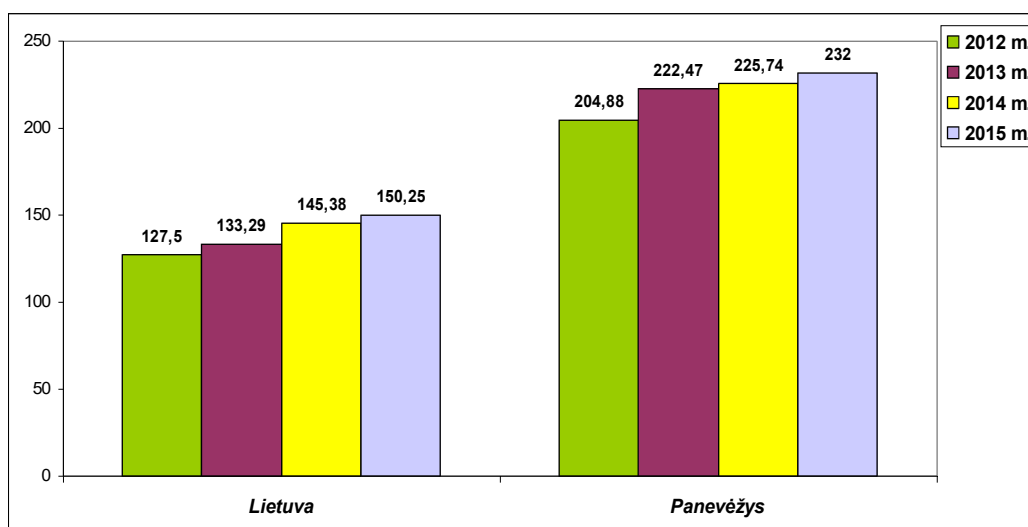
(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

ENDOKRININĖS SISTEMOS LIGOS

Endokrinines ligas gali sukelti labai daug priežasčių – pradedant nuo paveldimumo, streso, baigiant medžiagomis, randamomis dirvožemyje, vandenyje, užterštame ore, maisto prieduose ir tt. Endokrininės sistemos harmoningai veikia pavojingi ir emociniai sukrėtimai bei stresas. Labai svarbu būti dėmesingiems savo sveikatai, nuolat rūpintis savimi, o susirgus nedelsti ir laiku kreiptis į medikus.

Pastebima, jog kasmet vis daugėja tiek Lietuvoje, tiek ir Panevėžio mieste endokrininės sistemos sutrikimų. Lyginant ketverių metų laikotarpį (2012-2015 m.) šios sistemos sutrikimų Panevėžio mieste padaugėjo nuo 204,88 iki 232/1000 gyventojų.

Pagal statistinius duomenis, Panevėžio mieste viso užregistruotų susirgimų skaičius endokrininės sistemos ligomis lenkia Lietuvos vidurkį.

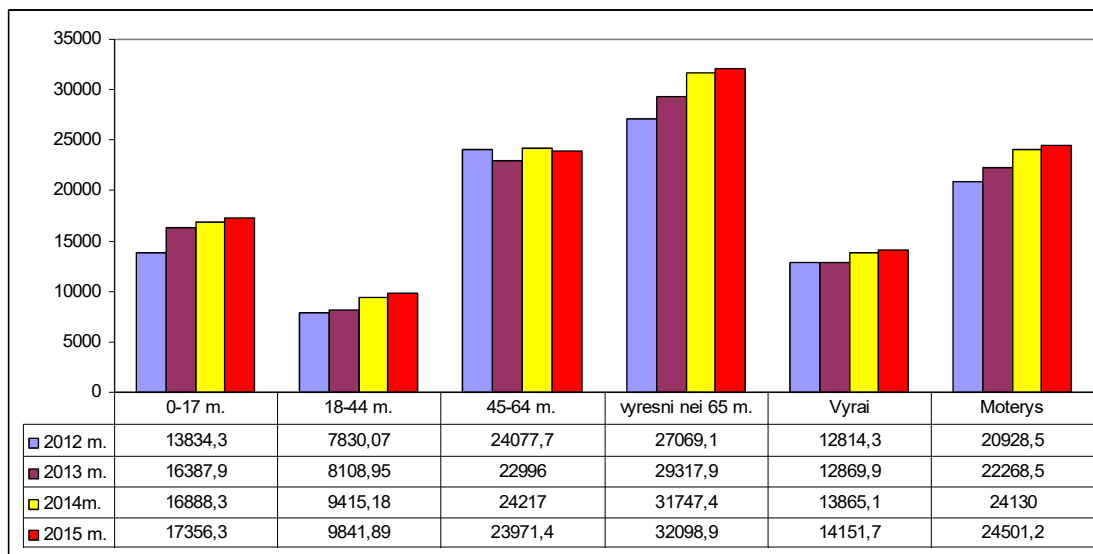

7 pav. Iš viso užregistruota susirgimų skaičius endokrininės sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžyje 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Daugiausia endokrininės sistemos ligomis serga vyresnio amžiaus Panevėžio miesto gyventojai. Tačiau šios sistemos ligotumas didėja ir visose amžiaus grupėse. Mažiausias ligotumas užregistruotas 18-44 metų amžiaus gyventojams.

Pagal lytį endokrininės sistemos sutrikimais daugiau serga moterys, nei vyrai. Tačiau šie sutrikimai didėja tiek vyrų, tiek moterų tarpe.

8 pav. Ligotumas endokrininės sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2012 - 2015 m. 100 000 gyv.

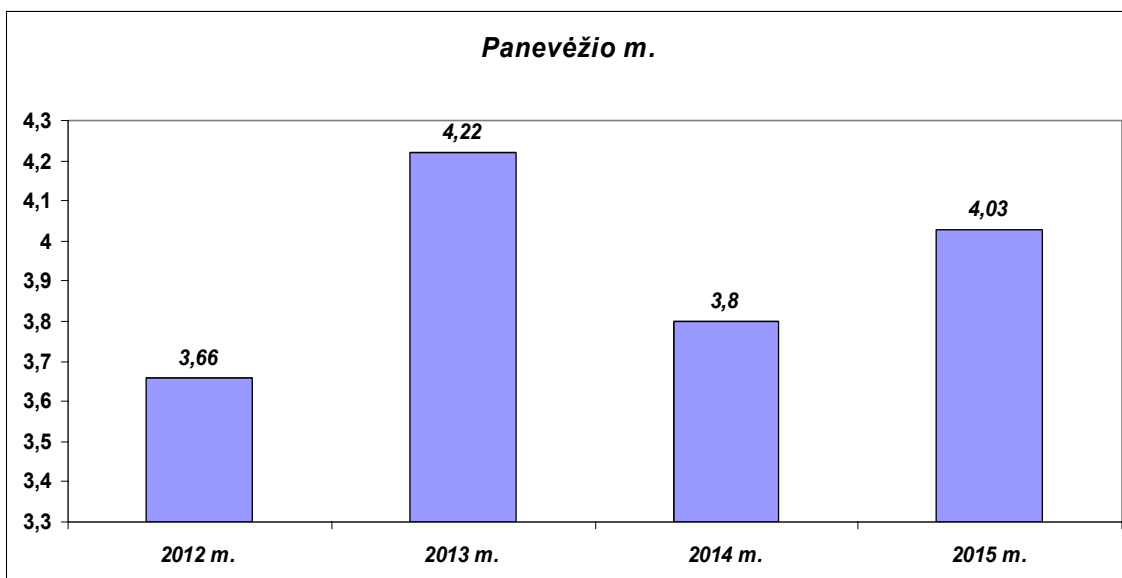
(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Cukrinis diabetas – tai lėtinė endokrininė liga, trunkanti visą žmogaus gyvenimą nuo jos nustatymo. Sergant šia liga dėl kasos išskiriamo insulino trūkumo ar netinkamo jo veikimo, kai organizmas negali jo veiksmingai pasisavinti ir panaudoti, sutrinka visa medžiagų apykaita, didėja gliukozės kiekis kraujyje, blogėja žmogaus savijauta.

Diabeto rizika:

- ▲ mažas fizinis aktyvumas
- ▲ netinkama mityba
- ▲ nutukimas
- ▲ vyresnis amžius
- ▲ paveldimumas

Nuo 2014 iki 2015 metų Panevėžio mieste padidėjo naujai registruotų susirgimų cukriniu diabetu skaičius nuo 3,8 iki 4,03 atveju 1000 gyv.

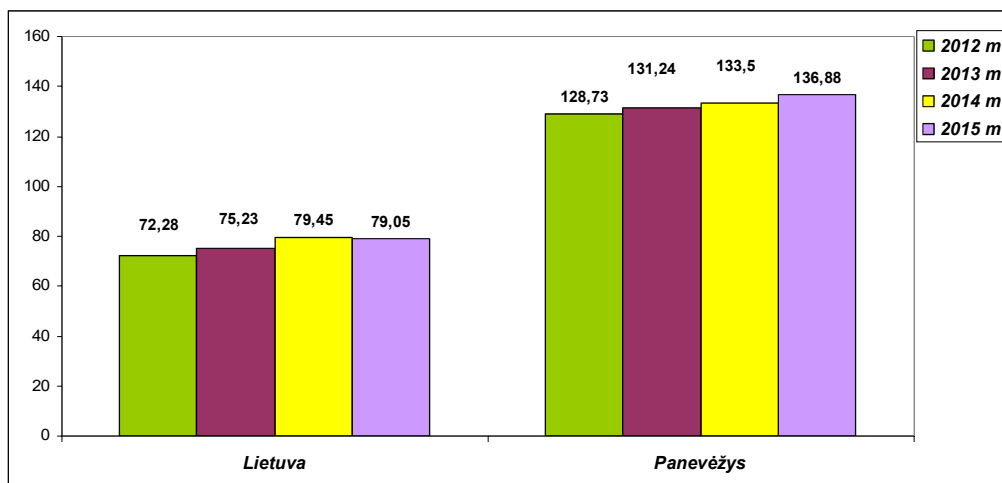
9 pav. Naujai užregistruoti susirgimai cukriniu diabetu Panevėžio mieste 2012 -2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

PSICHIKOS IR ELGESIO SUTRIKIMAI

Psichinė sveikata – tai ne vien psichikos ligos ar sutrikimo nebuvimas. Psichinė sveikata yra neatskiriama bendrosios individo ir visuomenės sveikatos dalis. Nėra ir negali būti sveikatos be psichinės sveikatos.

Panevėžio mieste viso užregistruotų susirgimų psichikos ir elgesio sutrikimais skaičius yra didelis ir lenkia šalies vidurkį. Lyginant ketverių metų laikotarpį (2012-2015 m.) 2015 metais Panevėžio mieste šis rodiklis buvo užregistruotas didžiausias (136,88/1000 gyv.).

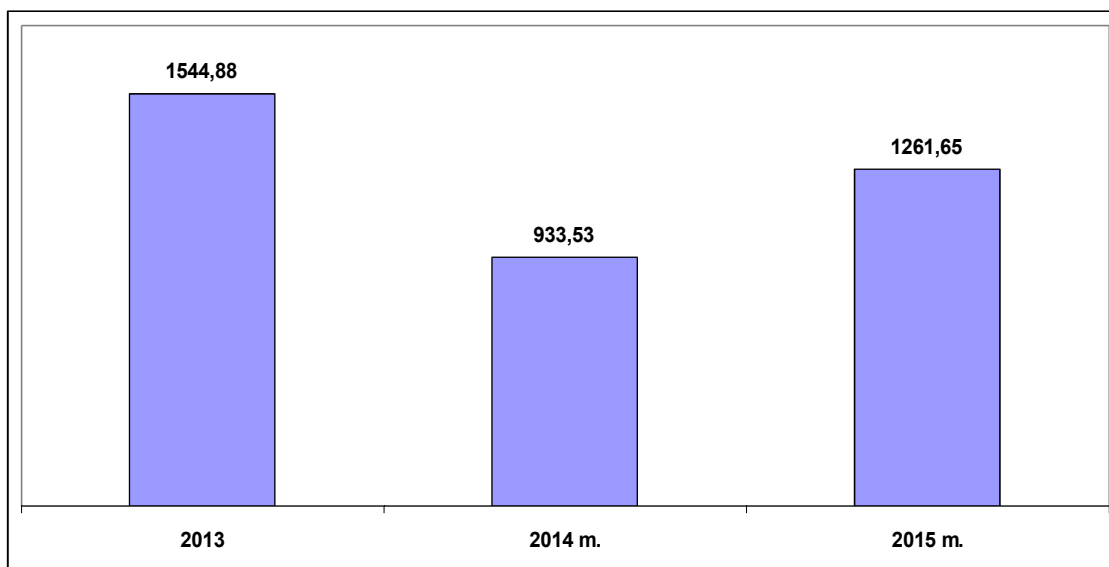

10 pav. Iš viso užregistruoti susirgimai psichikos ir elgesio sutrikimais Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Naujai užregistruotų psichikos ir elgesio sutrikimų atvejų skaičius Panevėžio mieste 2015 metais padaugėjo iki 1261,65/100 000 gyventojų.

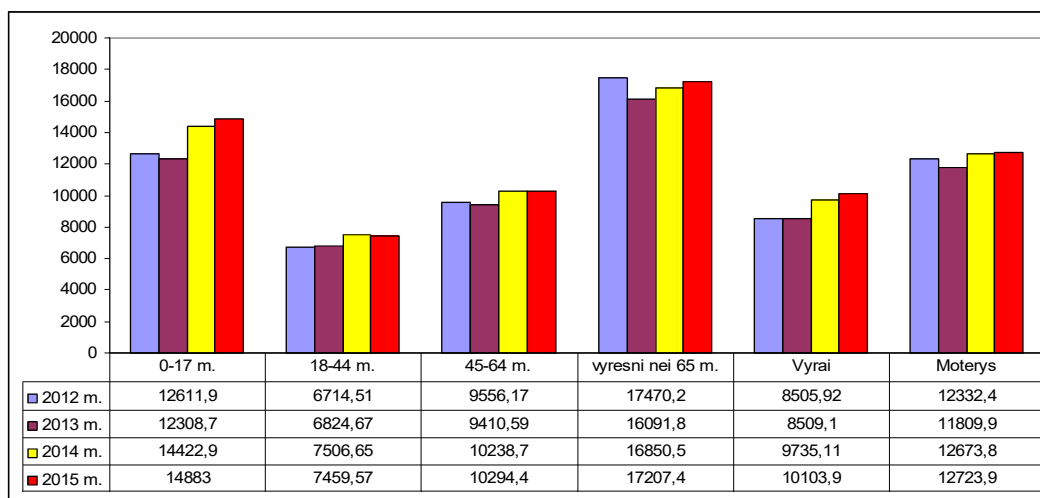

11 pav. Naujai užregistruoti susirgimai psichikos ir elgesio sutrikimais Panevėžio mieste 2013-2015 m. 100 000gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Pagal amžių didžiausias ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais užregistruotas yra tarp vyresnio amžiaus gyventojų t. 65+ m. ir mūsų jauniausios kartos nuo 0-17 metų.

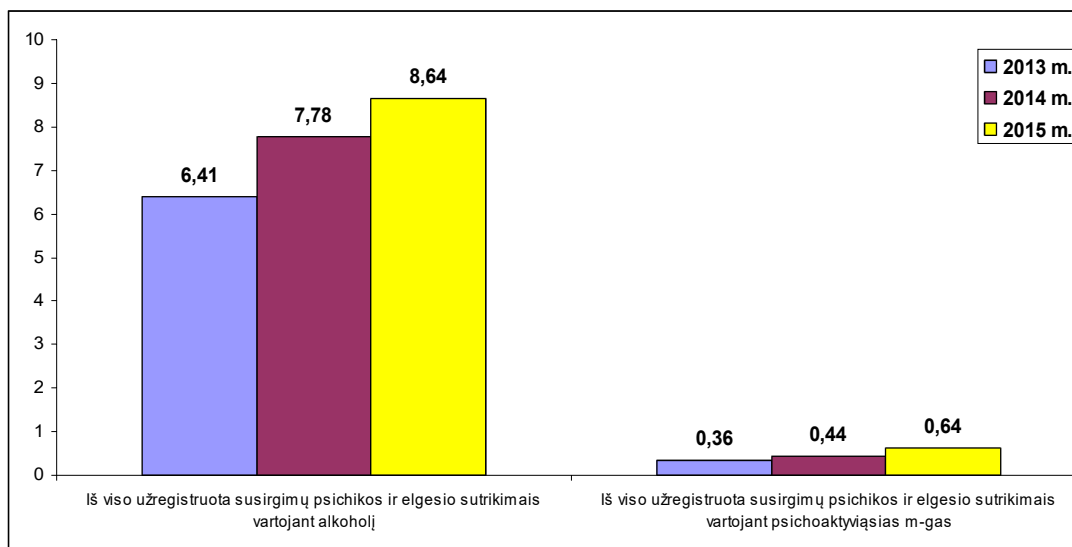
Pagal lytį daugiausia serga šios sistemos sutrikimais moterys.

12 pav. Ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais pagal amžiaus grupes ir lytį Panevėžio mieste nuo 2012-2015 m. 100 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

2015 metais Panevėžio mieste užregistruota ypatingai didelis bendras susirgimų skaičius psichikos ir elgesio sutrikimų vartojant alkoholį. Taip pat didėja ir psichikos susirgimų vartojant psichoaktyvias medžiagas.

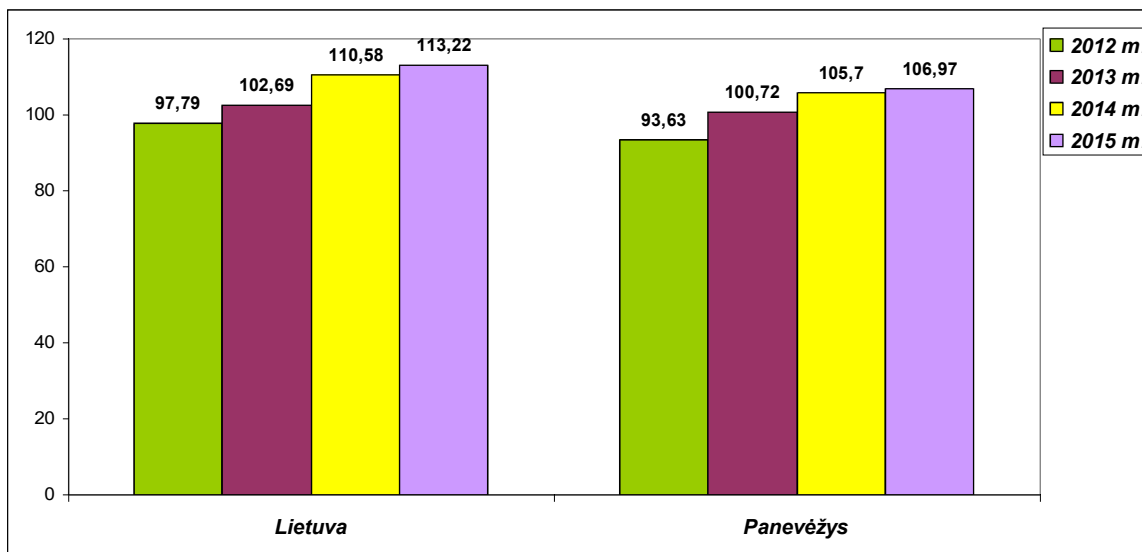

13 pav. Viso užregistruota susirgimų psichikos ir elgesio sutrikimais vartojant psichoaktyviąsias m-gas ir alkoholį Panevėžio mieste 2011-2014 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

NERVŲ SISTEMOS LIGOS

Viso užregistruotų susirgimų nervų sistemos ligomis Panevėžio mieste nuo 2012 metų padidėjo nuo 93,63 iki 106,97 atvejų 1000 gyventojų.

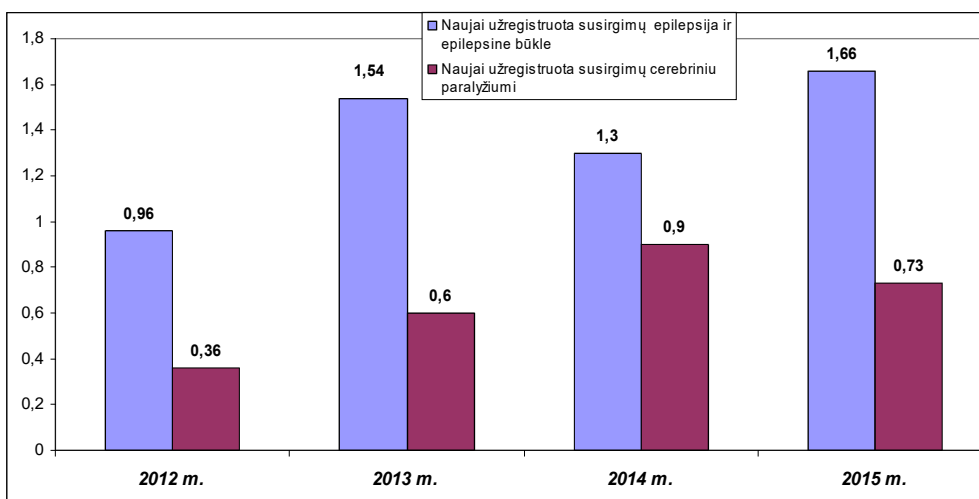

14 pav. Iš viso užregistruota susirgimų nervų sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Naujai užregistruotų susirgimų epilepsija ir epilepsine būkle Panevėžyje nuo 2014 metų padidėjo nuo 1,3 iki 1,66 atvejų 1000 gyventojų.

Tačiau susirgimų skaičius cerebraliniais paralyžiumi nuo 2014 metų sumažėjo nuo 0,9 iki 0,73 atvejų 1000 gyventojų.

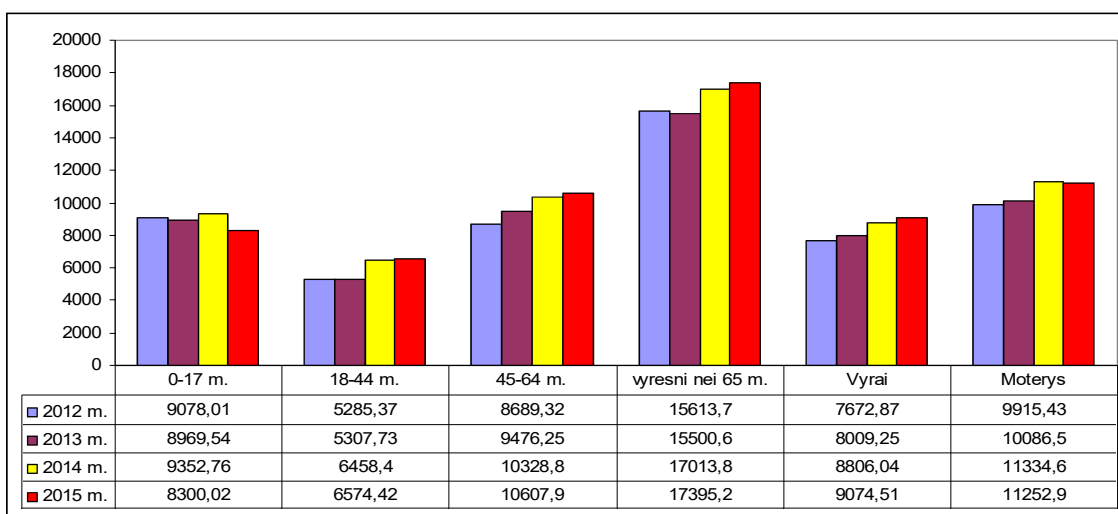

15 pav. Naujai užregistruoti susirgimai epilepsija ir cerebriniu paralyžiumi Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Pagal amžių didžiausias ligotumas užregistruotas nervų sistemos ligomis tarp vyresnio virš 65 metų amžiaus gyventojų, o mažiausias – 18-44 metų amžiaus gyventojų. 2015 metais sumažėjo vaikų nuo 0-17 metų sergančių nervų sistemos ligomis.

Pagal lytį nervų sistemos sutrikimais dažniau serga moterys nei vyrai.

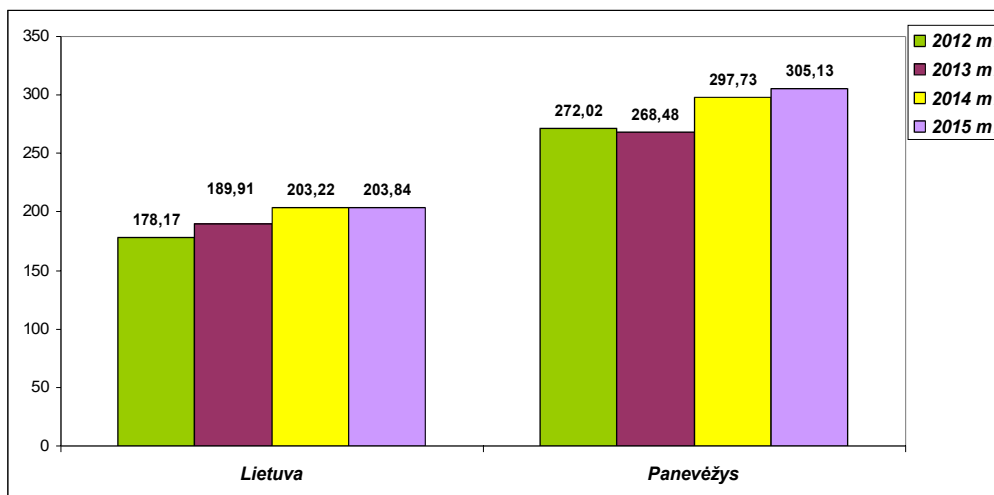

16 pav. Ligotumas nervų sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2012-2015m. 100 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

AKIŲ LIGOS

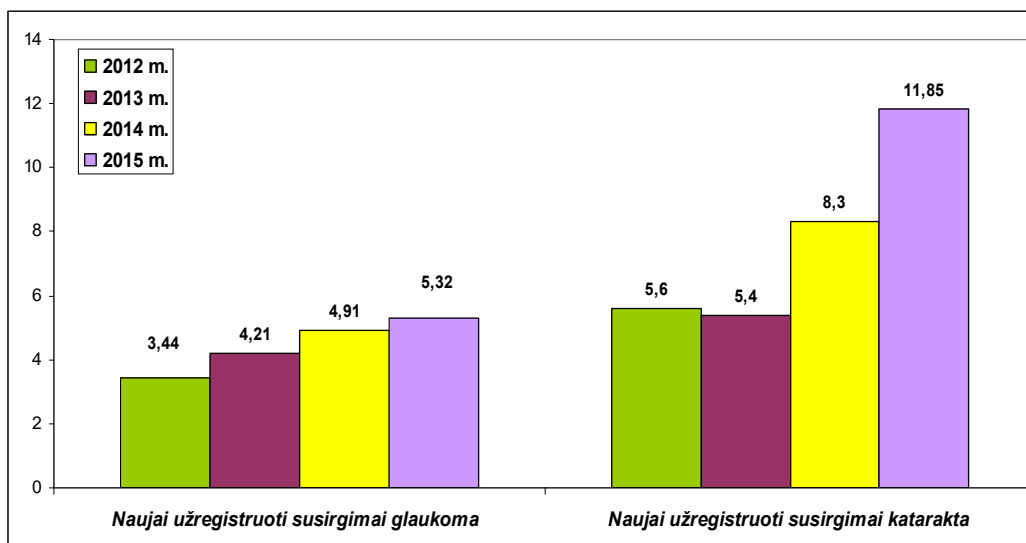
Panevėžio mieste iš viso užregistruotų susirgimų skaičius akių ligomis kasmet didėja. 2015 metais Panevėžio mieste teko 305,13 atvejų 1000 gyventojų viso užregistruotų susirgimų akių ligomis.

17 pav. Iš viso užregistruota susirgimų akių ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

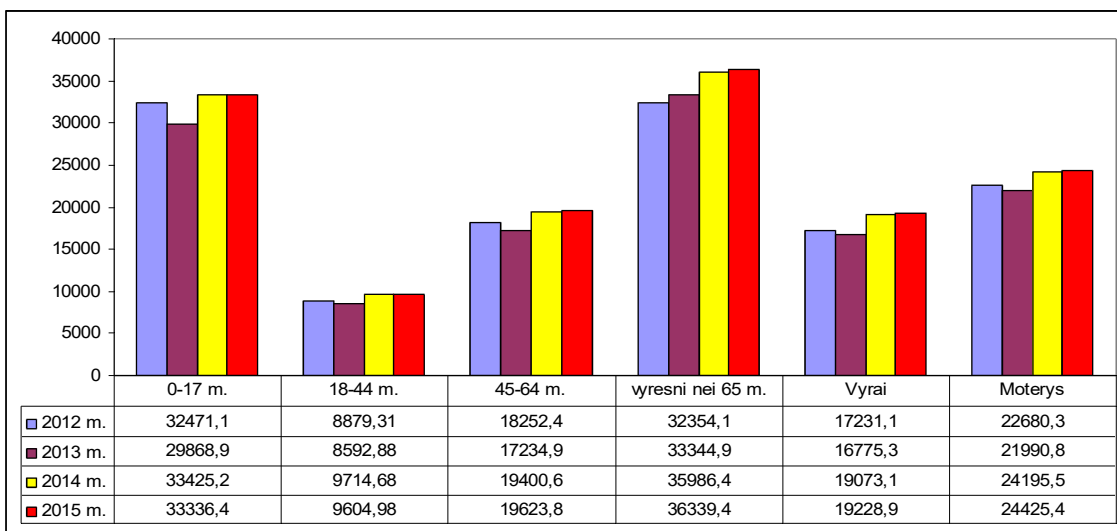
Ypatingai daug užregistruota kataraktos naujų susirgimo atvejų. Šis rodiklis Panevėžio mieste kasmet didėja ir siekia jau 11,85 atvejų 1000 gyventojų. Glaukomos naujų susirgimų skaičius taipogi didėja. Jei 2014 metais šis rodiklis siekė – 4,91 atvejų 1000 gyventojų, tai 2015 metais – 5,32 atvejų 1000 gyventojų.

18 pav. Naujai užregistruoti susirgimai katarakta ir glaukoma Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Pagal amžių didžiausias ligotumas akių ligomis užregistruotas tarp vyresnio virš 65 metų amžiaus ir nuo 0-17 metų amžiaus gyventojų. Mažiausiai skundžiasi regėjimo sutrikimais 18-44 metų amžiaus grupės gyventojai. Kaip ir daugelį ligų, didžiausias ligotumas akių sistemos sutrikimais yra užregistruotas moterų tarpe.

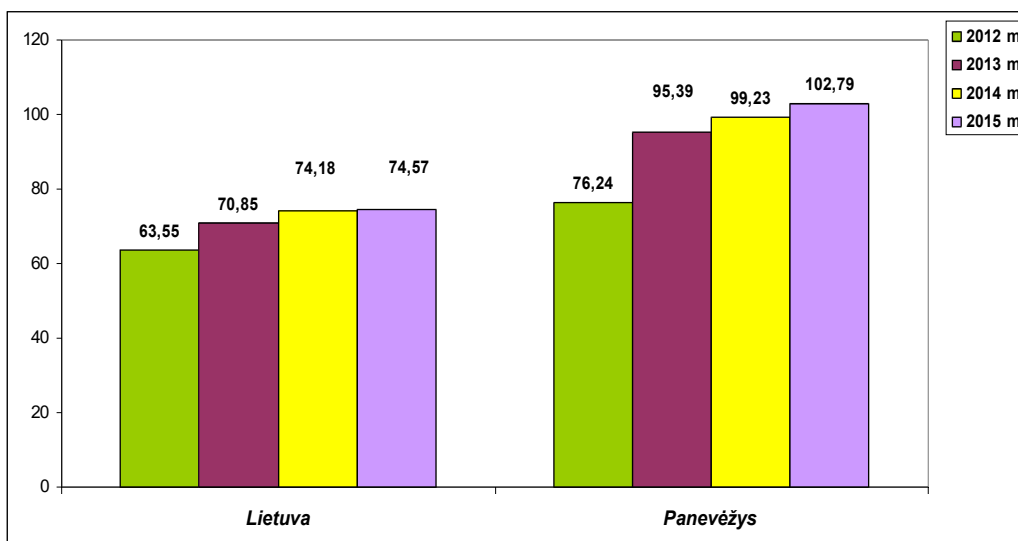

19 pav. Ligotumas akių sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2012-2015 m. 100 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

AUSŲ LIGOS

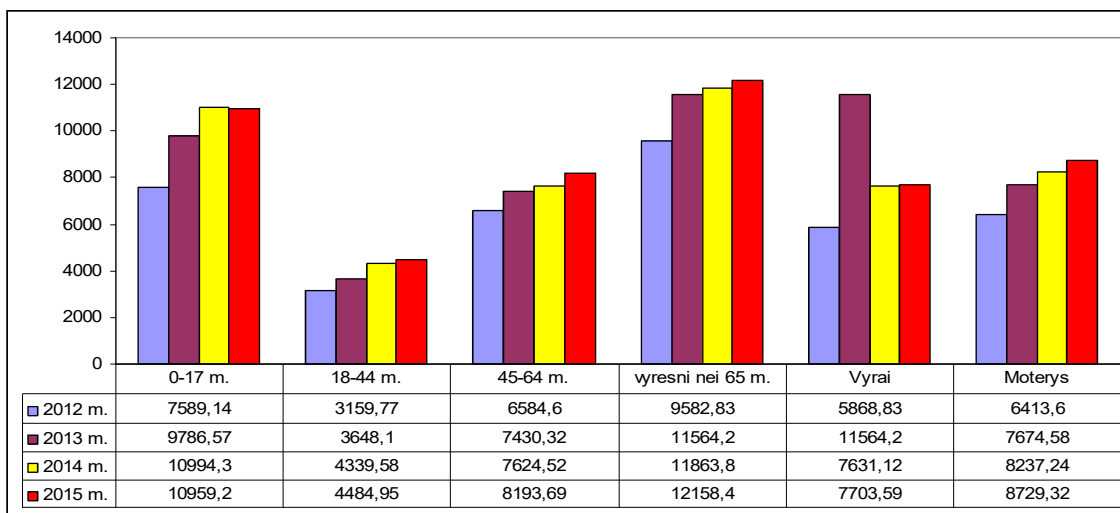
Viso užregistruotų susirgimų skaičius ausų ligomis Panevėžio mieste kasmet didėja ir lenkia Lietuvos vidurkį. 2015 metais šių susirgimų Panevėžio mieste buvo užregistruota 102,79 atvejo 1000 gyv.

20 pav. Iš viso užregistruota susirgimų ausų ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Pagal amžių daugiausiai sergančiųjų ausų ligomis yra virš 65 metų amžiaus asmenų, mažiausiai - 18-44 metų amžiaus panevėžiečių.

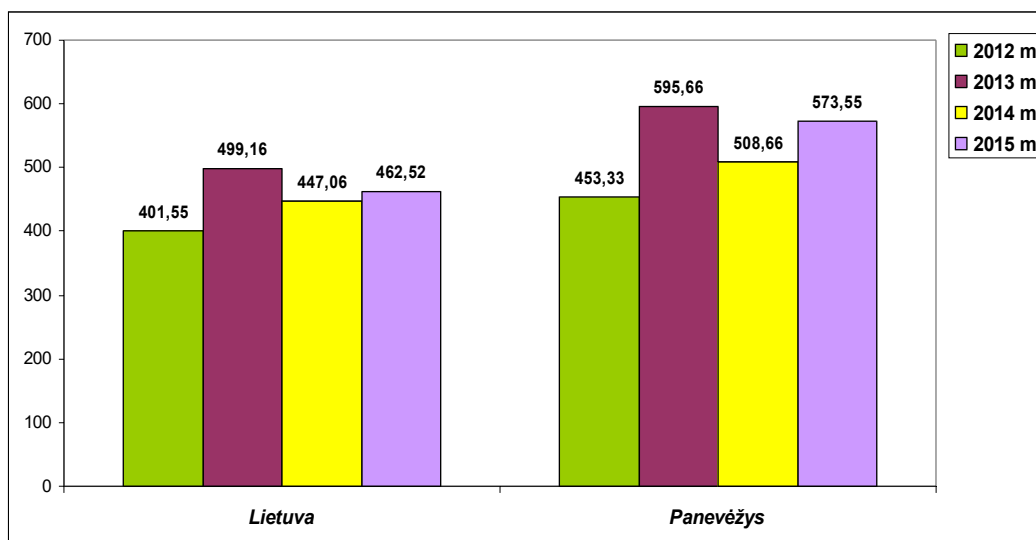
21 pav. Ligotumas ausų ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį 2012- 2015 m. 100 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

KVĖPAVIMO SISTEMOS LIGOS

Kvėpavimo takų ligos—yra dažniausiai pasitaikanti ligų grupė tiek vaikų, tiek suaugusių žmonių tarpe. Retas vaikas užauga bent kartą per metus nesirgęs virusinę infekcija.

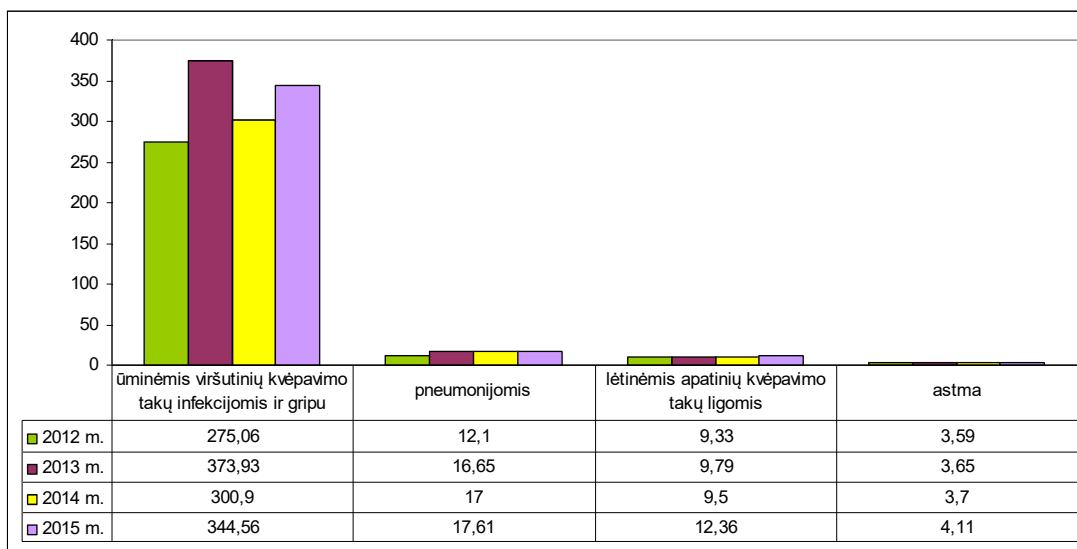
Viso užregistruoti susirgimai kvėpavimo sistemos ligomis ilgą laiką užėmė Panevėžio mieste pirmąją vietą pagal susirgimų skaičių. 2015 m. šios sistemos susirgimų nuo 2014 metų padaugėjo 64,89 atvejais 1000 gyv. 2015 metais Panevėžio mieste sergamumas kvėpavimo sistemos ligomis lenkė Lietuvos vidurkį.

22 pav. Iš viso užregistruoti susirgimai kvėpavimo sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

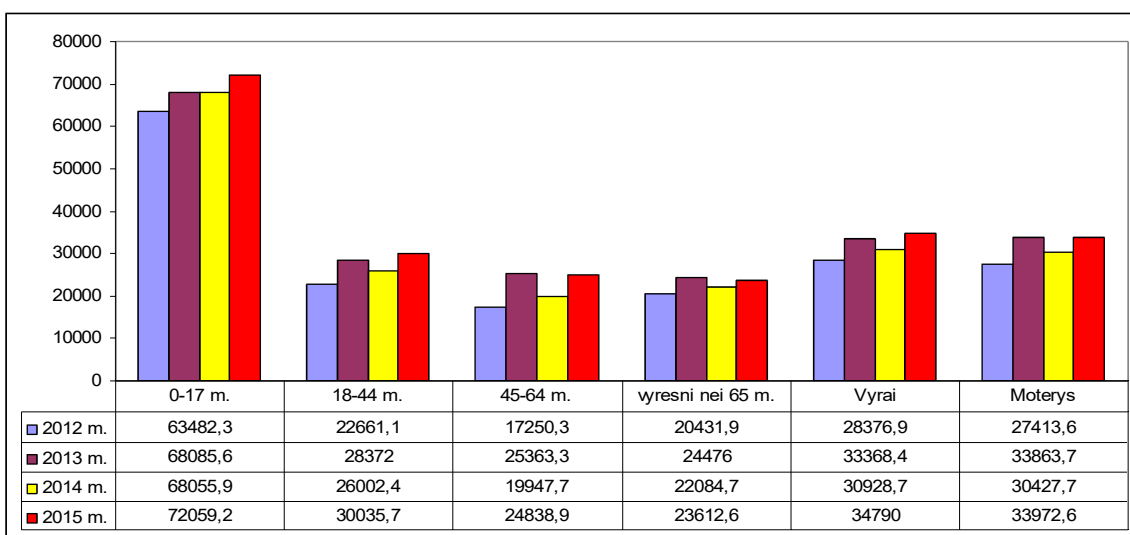
2015 metais Panevėžio mieste padidėjo sergančiųjų ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis, pneumonijomis, lėtinėmis apatinių kvėpavimo takų ligomis ir gripu.

23 pav. Naujai užregistruoti susirgimai kvėpavimo sistemos ligomis pagal lokalizaciją Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

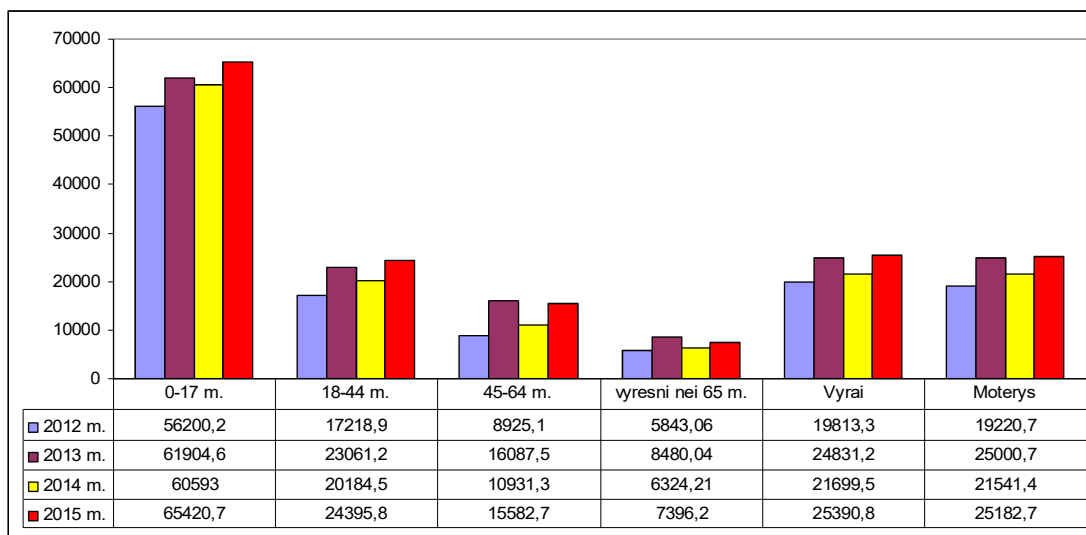
Kvėpavimo sistemos ligos labiausiai paplitusios tarp jaunosios mūsų kartos t. y. 0–17 metų amžiaus grupės asmenų. 2015 metai visose amžiaus grupėse šis ligotumas padidėjo.

24 pav. Ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2012-2015 m. 100000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Remiantis statistiniais rodikliais, matome, kad gripu ir viršutinėmis kvėpavimo takų infekcijomis daugiausiai serga vaikai nuo 0-17 metų amžiaus, mažiausiai – 65 metų ir vyresni senjorai. 2015 metais Panevėžio mieste visose amžiaus grupėse padaugėjo šių sutrikimų. Pagal lytį ligotumas yra panašus tiek vyrų tiek moterų tarpe.

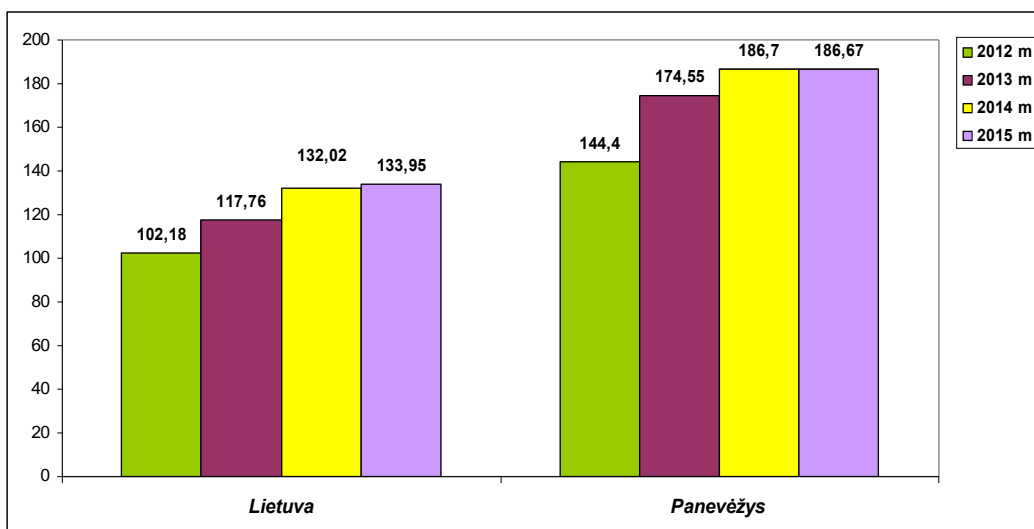

25 pav. Ligotumas gripu ir viršutinėmis kvėpavimo takų infekcijomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2012-2015 m. 100000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

VIRŠKINIMO SISTEMOS LIGOS

Viso užregistruotų susirgimų skaičius virškinimo sistemos ligomis Panevėžio mieste 2015 metais išliko stabilus (186,67/1000 gyv.) tačiau lenkė Lietuvos vidurkį.

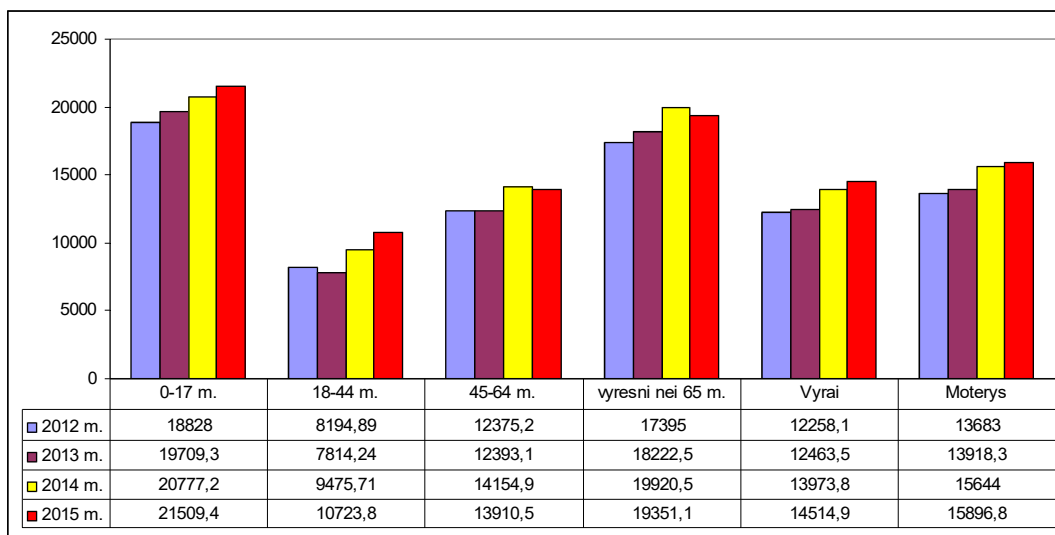

26 pav. Iš viso užregistruoti susirgimai virškinimo sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Pagal amžių daugiausiai virškinimo sistemos ligomis serga vaikai nuo 0-17 metų amžiaus ir virš 65 metų amžiaus asmenys. 2015 metais padaugėjo šios sistemos sutrikimų tarp 0-17 metų amžiaus ir 18-44 asmenų. Pagal lytį virškinimo sistemos ligomis daugiau serga moterys, nei vyrai.

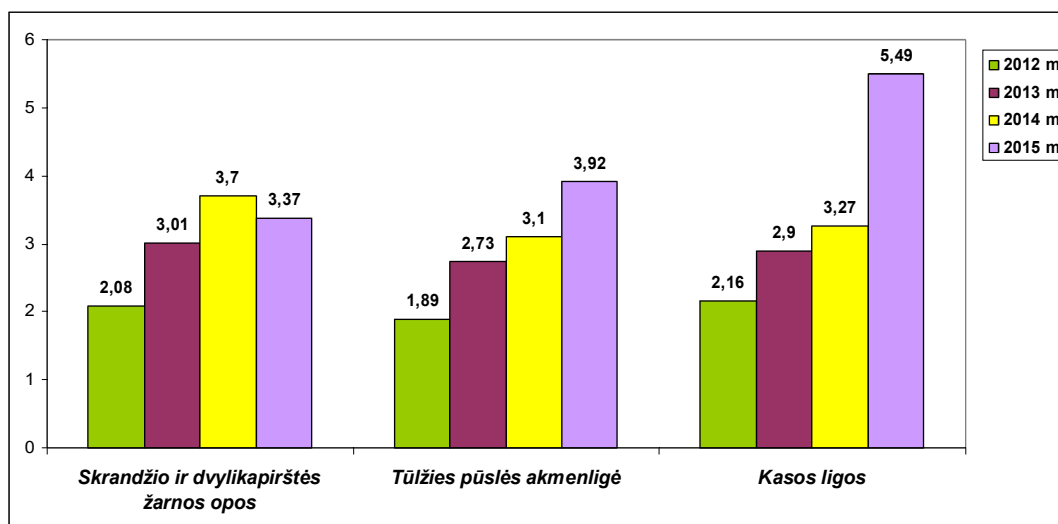

27 pav. Ligotumas virškinimo sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2012-2015 m. 100000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Ypatingai 2015 metais Panevėžio mieste padaugėjo naujų susirgimų kasos ligomis (5,49/1000 gyv.).

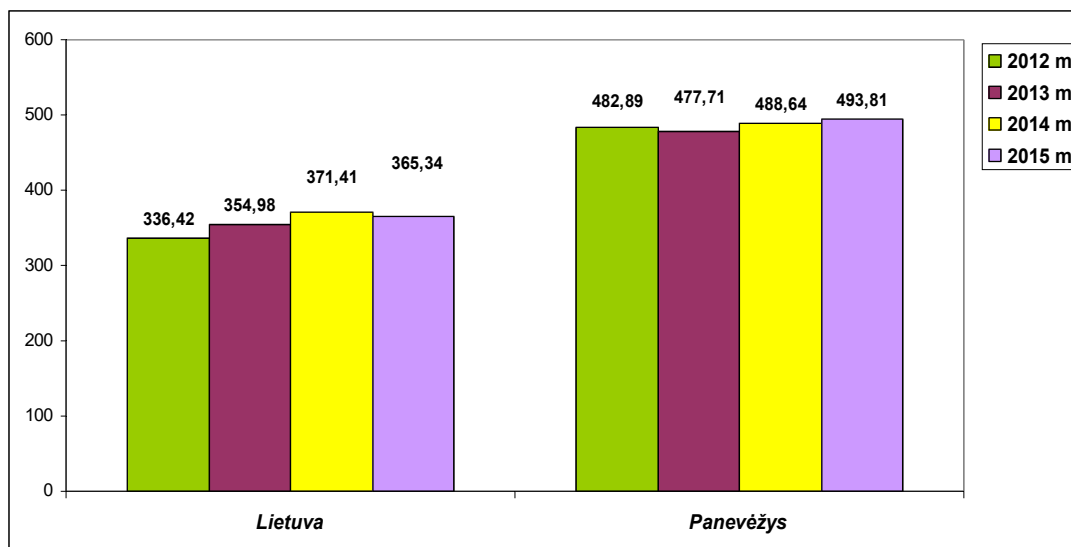
28 pav. Naujai užregistruotų susirgimų atvejai virškinimo sistemos ligomis Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

KRAUJOTAKOS SISTEMOS LIGOS

Širdies ir kraujagyslių ligos yra didžiausia sveikatos problema ir dažniausia mirties priežastis. Higienos instituto Sveikatos informacijos centro Mirties priežasčių registro duomenimis, pagrindinė mirties priežasčių struktūra jau daugelį metų nesikeičia, o pirmoje vietoje ir toliau išlieka kraujotakos sistemos ligos. Taigi tiek statistika, tiek sergamumo šiomis ligomis didėjimo ir jaunėjimo tendencijos verčia sunerimti ir ieškoti priemonių, kurios padėtų apsaugoti.

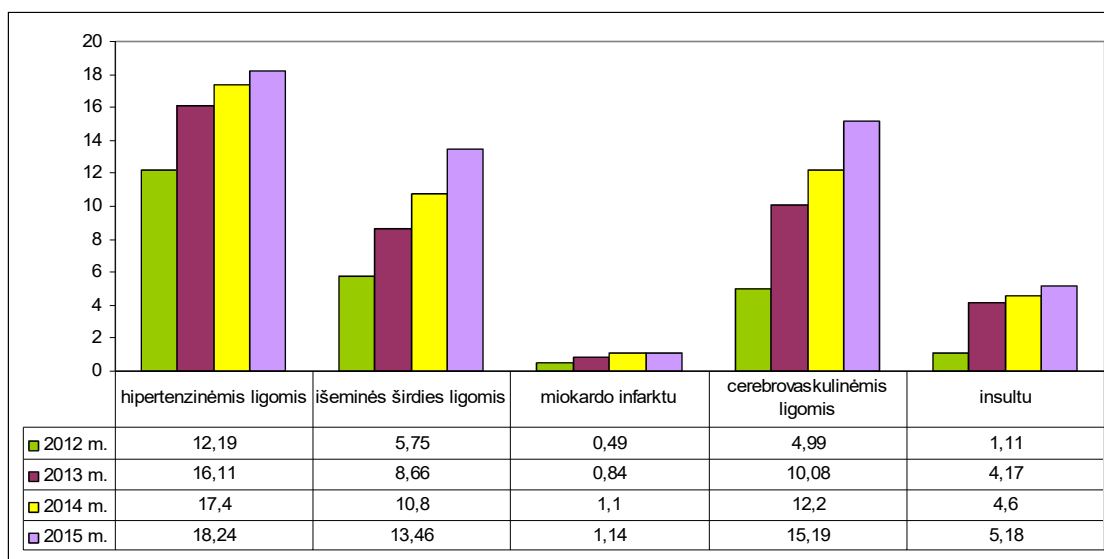
Iš viso užregistruotų susirgimų kraujotakos sistemos ligomis Panevėžio mieste yra daug ir kasmet daugėja. 2015 metais naujų susirgimų teko 493,81 1000 gyventojų.

29 pav. Iš viso užregistruota susirgimų kraujotakos sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Taip pat daugėja naujų susirgimo atvejų hipertenzinėmis ligomis, išeminės širdies ligomis, miokardo infarktais bei cerebrovaskulinėmis ligomis.

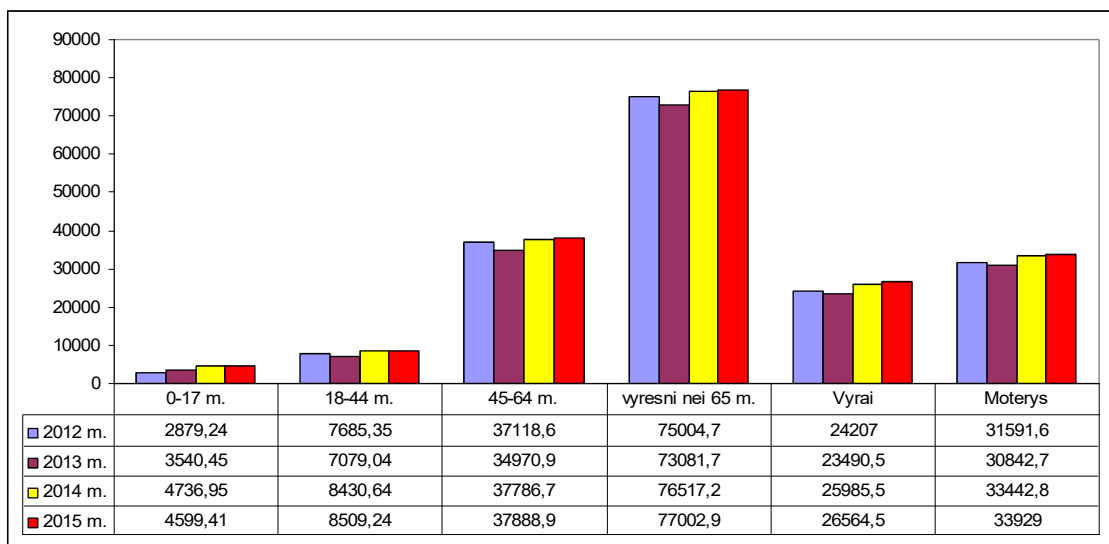

30 pav. Naujai užregistruoti susirgimai kraujotakos sistemos ligomis pagal lokalizaciją Panevėžio mieste 2012 -2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Kraujotakos sistemos ligomis daugiausiai serga vyresnio amžiaus žmonės. Mažiausiai problemų turi jauniausioji karta.

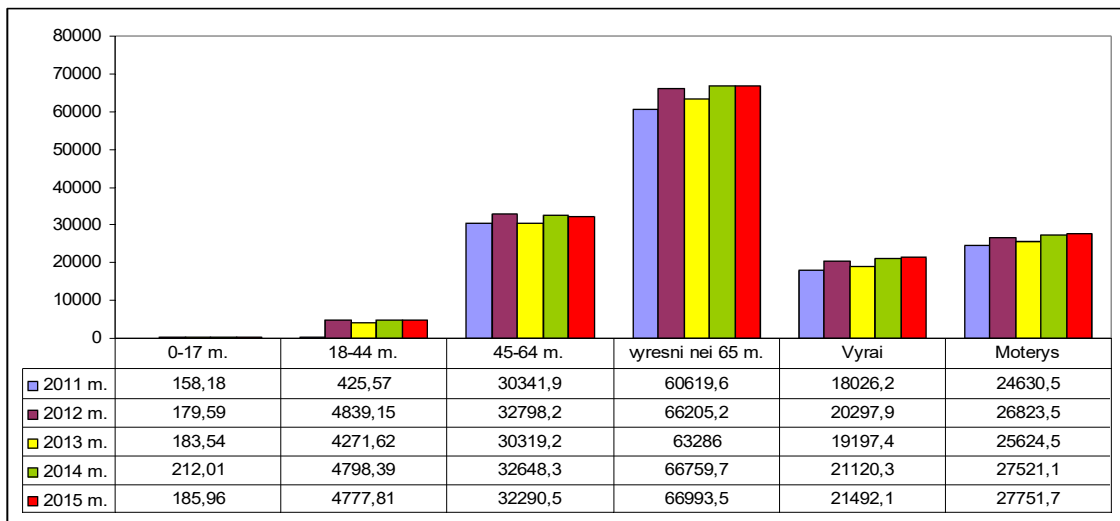
Pagal lytį kraujotakos sutrikimais dažniau serga moterys nei vyrai.

31 pav. Ligotumas kraujotakos sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2012-2015 m. 100000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

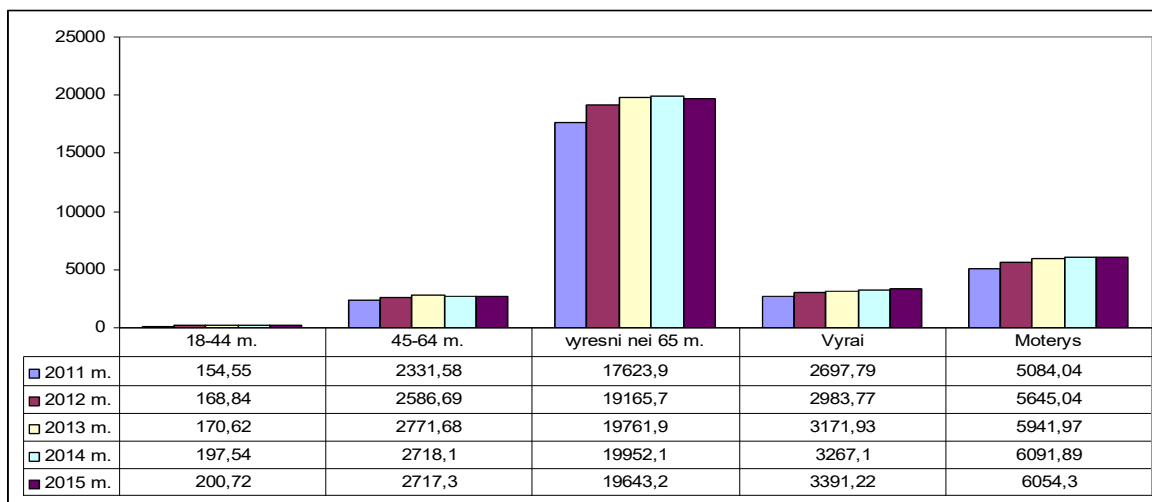
Hipertenzinėmis ligomis daugiausiai serga vyresnio amžiaus panevėžiečiai. Pagal lytį šiais sutrikimais daugiau skundžiasi moterys.

32 pav. Ligotumas hipertenzinėmis ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2011-2015 m. 100000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Cerebrovaskulinėmis ligomis daugiausiai serga vyresnio amžiaus panevėžiečiai. Moterys šiais sutrikimais skundžiasi dažniau nei vyrai.

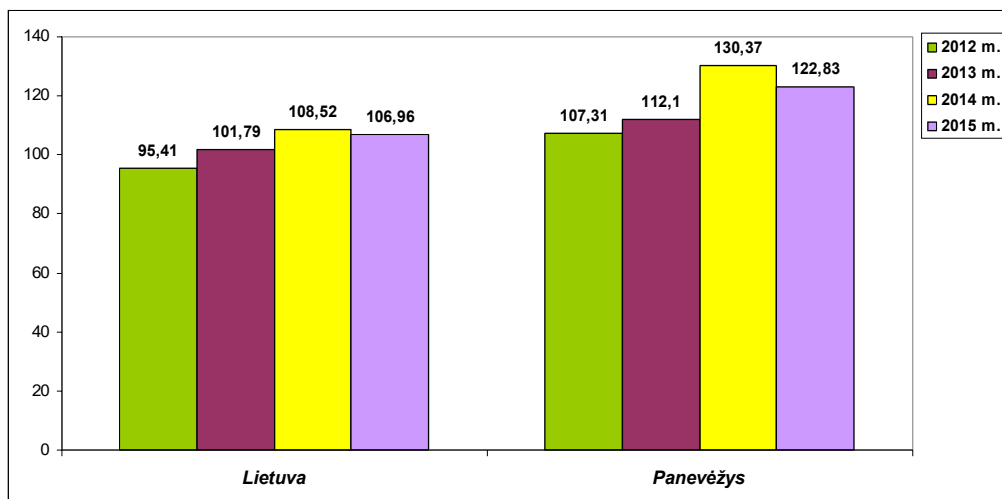

33 pav. Ligotumas cerebrovaskulinėmis ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2011-2015 m. 100000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

ODOS IR POODŽIO SISTEMOS LIGOS

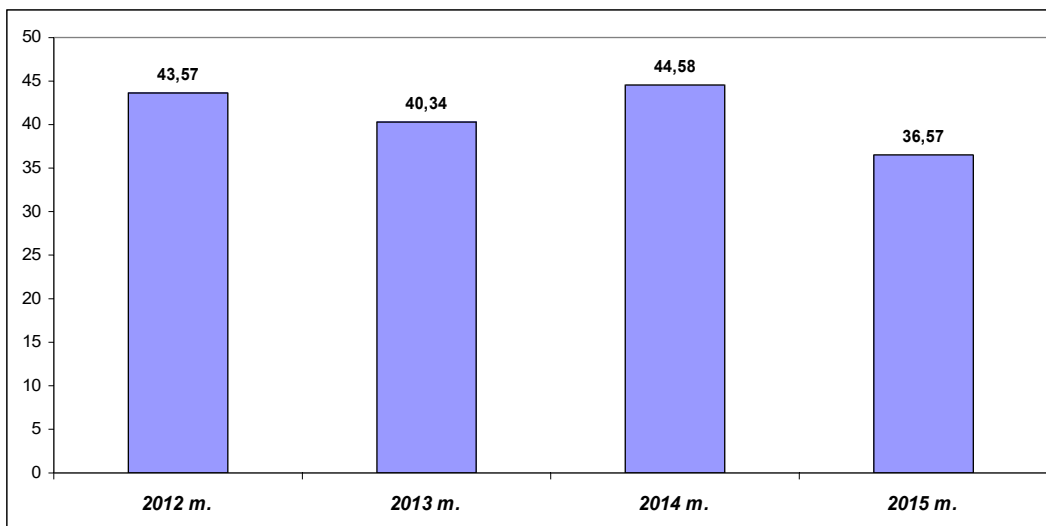
Kasmet Lietuvoje nustatoma apie 1800 naujų odos vėžio atvejų. Odos vėžiu dažniausiai serga vyresnio amžiaus žmonės, moterys dažniau nei vyrai. Panevėžio mieste iš viso užregistruotų susirgimų skaičius odos ir poodžio ligomis nuo 2014 metų sumažėjo nuo 130,37 iki 122,83 atvejų 1000 gyventojų.

34 pav. Iš viso užregistruoti susirgimai odos ir poodžio sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

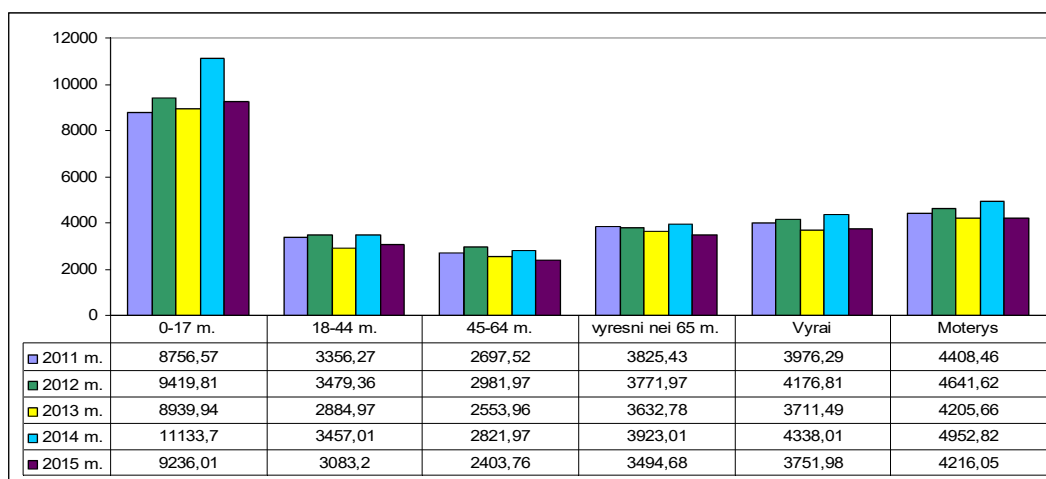
Lyginant ketverių metų laikotarpį (2012-2015 m.) 2015 metais Panevėžio mieste buvo mažiausiai užregistruotų naujų susirgimų dermatitu ir egzema.

35 pav. Naujai užregistruoti atvejai dermatitu ir egzemomis Panevėžio mieste 2012-2015 metais 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

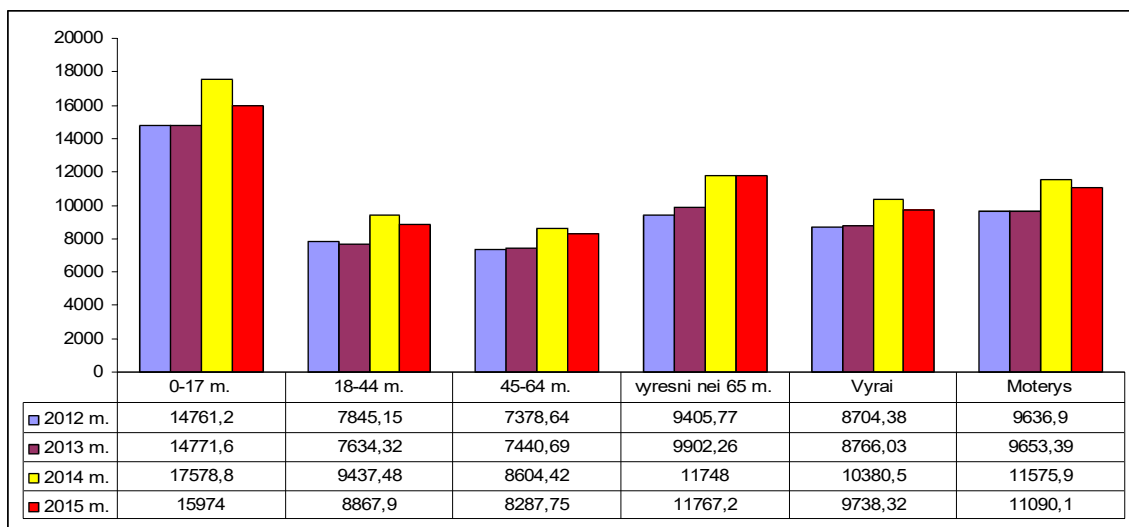
Dermatitais ir egzemomis daugiausiai serga vaikai nuo 0-17 metų amžiaus. Tačiau 2015 metais šių sutrikimų visose amžiaus grupėse sumažėjo.

36 pav. Ligumas dermatitu ir egzemomis Panevėžio mieste nuo 2011 - 2015 m. 100000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Pagal amžių odos ir poodžio sistemos ligomis daugiausiai serga vaikai nuo 0-17 metų amžiaus. 2015 metais šis rodiklis sumažėjo. Mažiausiai sergančiųjų yra tarp 18-64 metų amžiaus asmenų. Pagal lytį daugiau serga moterys, nei vyrai.

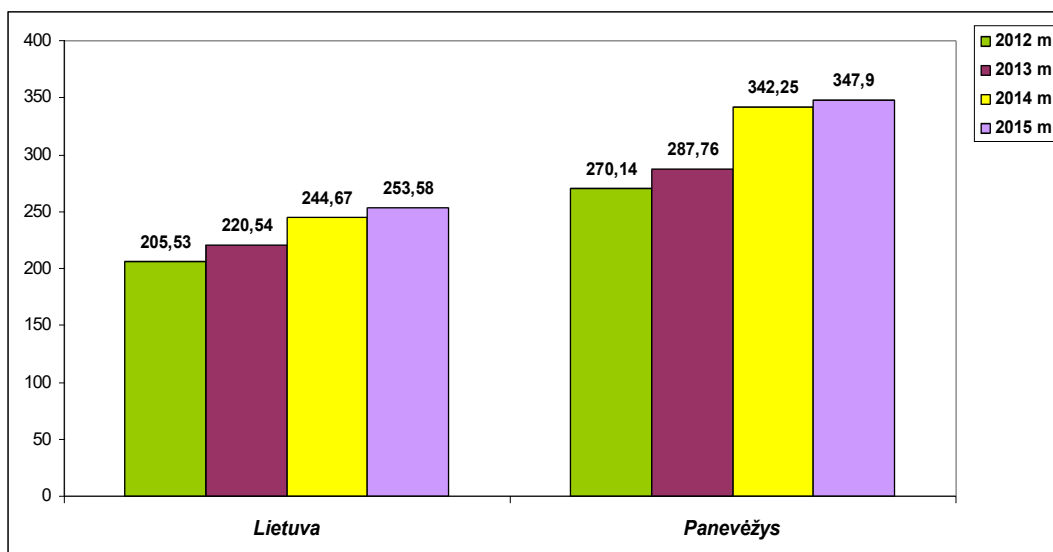

37 pav. Ligotumas odos ir poodžio sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2012-2015 m. 100000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

JUNGIAMOJO AUDINIO IR RAUMENŲ SKELETO LIGOS

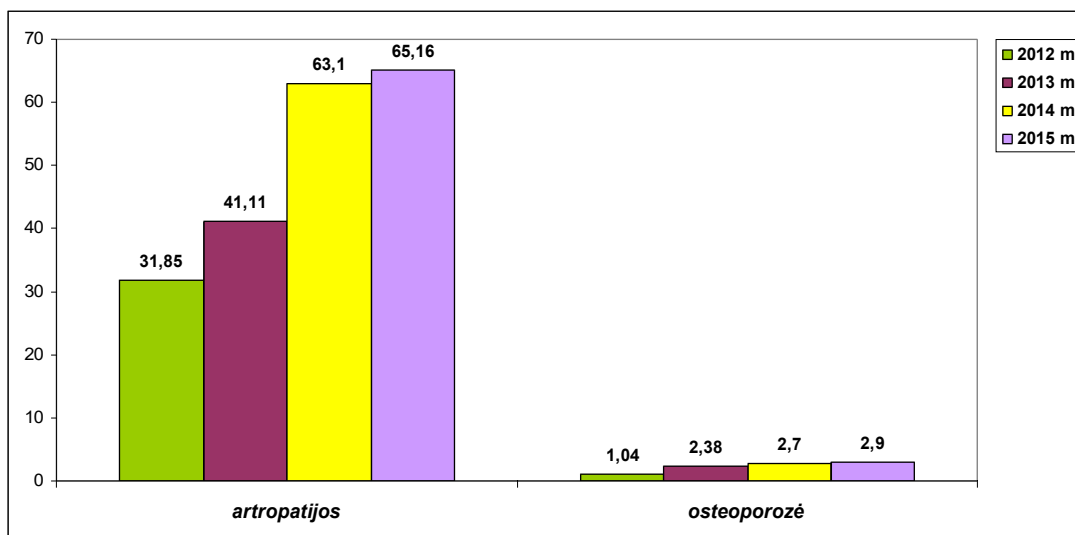
Nuo 2014 metų Panevėžio mieste viso užregistruotų susirgimų skaičius jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligomis padidėjo nuo 342,25 iki 347,9 atvejų 1000 gyventojų ir lenkė šalies vidurkį.

38 pav. Iš viso užregistruota susirgimų jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

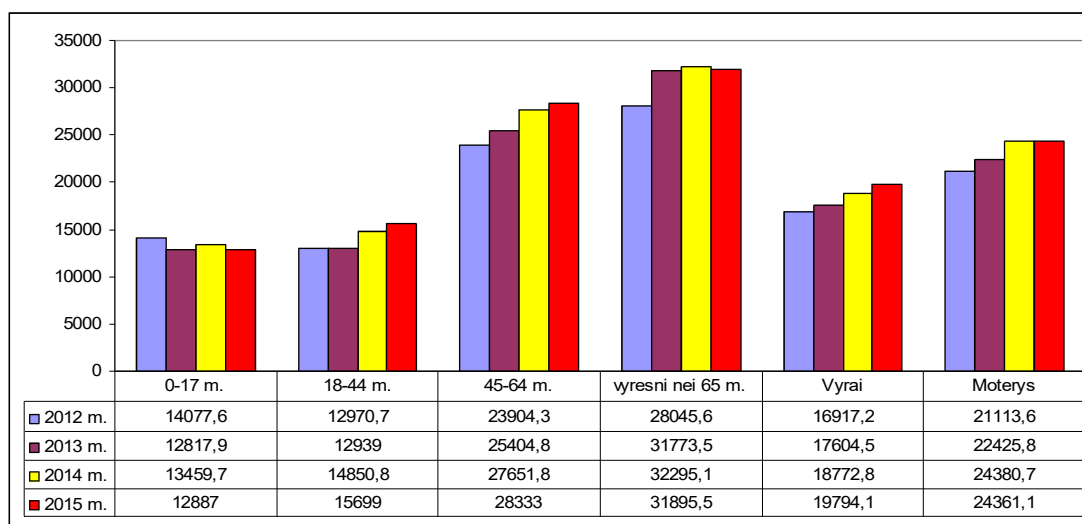
Taip pat daugėja naujai užregistruotų susirgimų atropatijomis. Jei 2014 metais naujų atvejų buvo užregistruota 63,1 tai jau 2015 metais – 65,16/1000 gyventojų. Naujai užregistruotų susirgimo atvejų osteoporozė išliko toks pat.

39 pav. Naujai užregistruoti susirgimai artropatijomis ir osteoporozė Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Daugiausia sergančiųjų jungiamojo audinio ir skeleto raumenų ligomis yra tarp vyresnio amžiaus asmenų t.y virš 65 metų. 2015 metais Panevėžio mieste sumažėjo ligotumas tarp 0-17 metų amžiaus asmenų. Pagal lytį daugiau serga moterys nei vyrai.

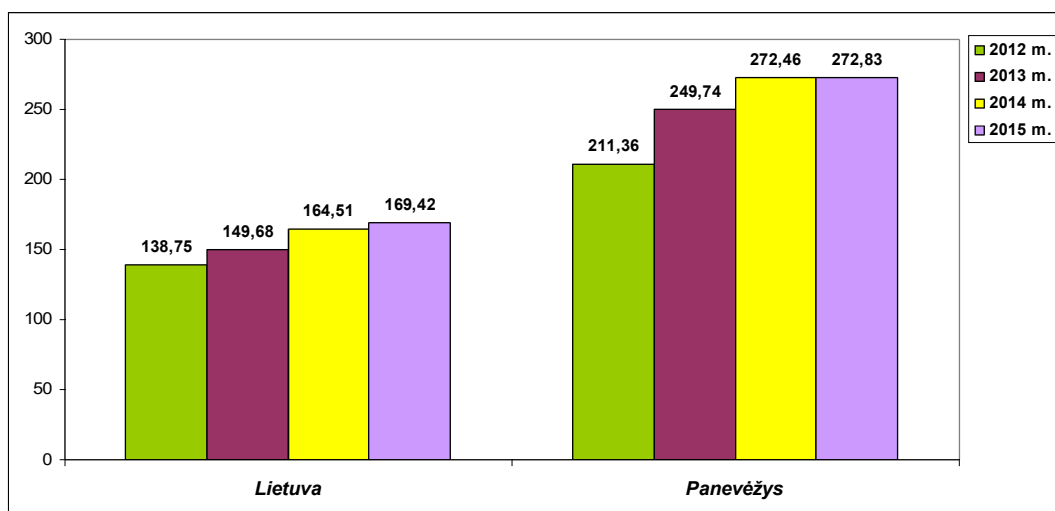

40 pav. Ligotumas jungiamojo audinio ir skeleto sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2012-2015 m. 100000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Urogenitalinės sistemos ligos

Urogenitalinė sistema skirstoma į dvi dalis: urologinę, kuriai priklauso inkstai, šlapimtakiai, šlapimo pūslė ir šlaplė ir genitalinė sistema kuriai priklauso išoriniai ir vidiniai lytiniai organai. Iš viso užregistruotų susirgimų skaičius urogenitalinės sistemos ligomis Panevėžio mieste nuo 2014 metų išliko stabilus - 272,83/1000 gyv. tačiau lenkia Lietuvos vidurkį.

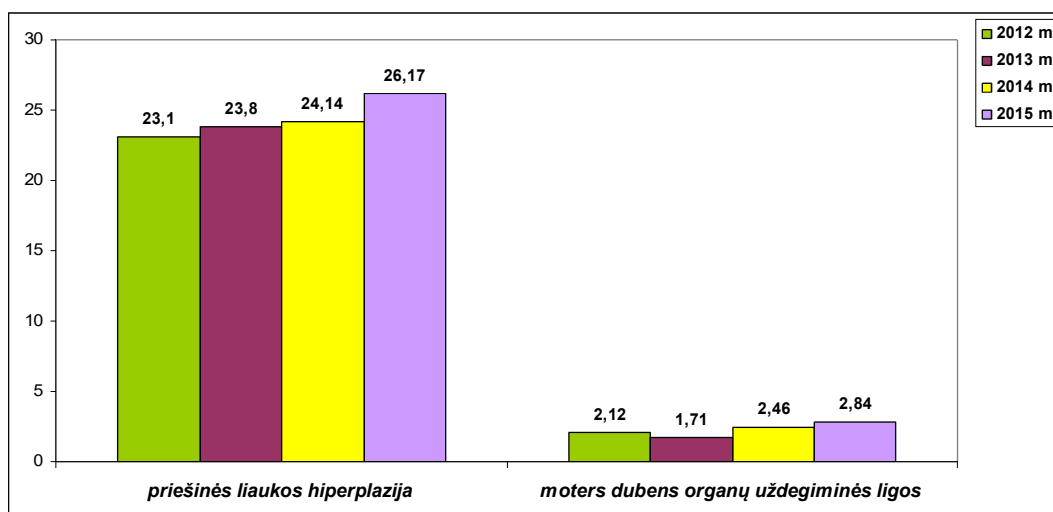

41 pav. Iš viso užregistruoti susirgimai urogenitalinės sistemos ligomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Lyginant ketverių metų laikotarpį (2012-2015 m.) matome, kad naujai užregistruotų susirgimų priešinės liaukos hiperplazijomis padaugėjo nuo 23,1 iki 26,17/1000 vyr.

Taip pat padaugėjo naujai užregistruotų susirgimų moters dubens organų uždegiminėmis ligomis. Jei 2012 metais buvo užregistruota 2,12/1000 mot., tai 2015 m. - 2,84.

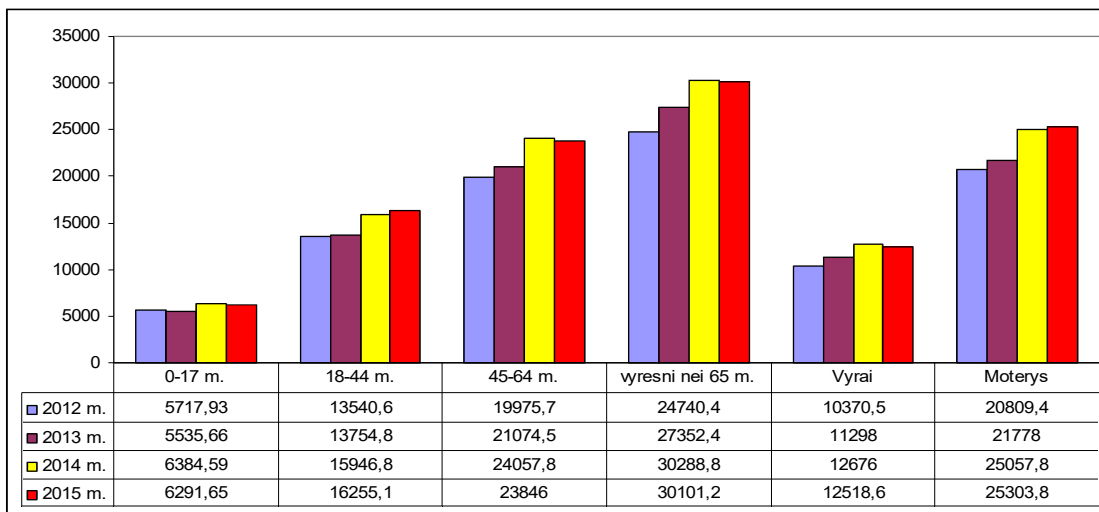

42 pav. Naujai užregistruoti susirgimai priešinės liaukos hiperplazija ir moters dubens organų ligomis Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Daugiausia serga urogenitalinės sistemos ligomis mūsų vyriausioji karta t.y. virš 65 metų asmenys, mažiausiai- vaikai nuo 0 iki 17 metų. Pagal lytį šios sistemos sutrikimais daugiau serga moterys nei vyrai.

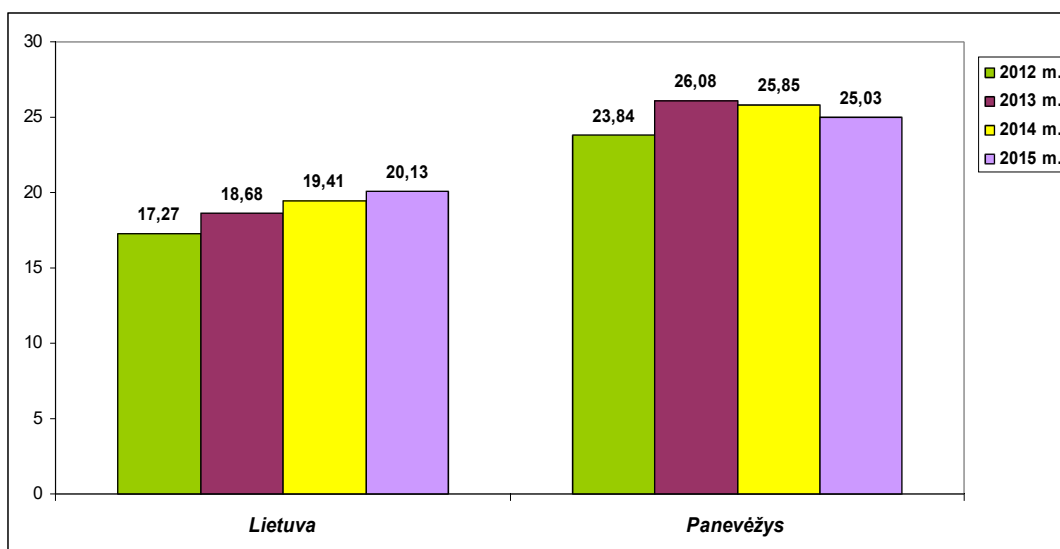

43 pav. Ligotumas urogenitalinės sistemos ligomis Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį 2012 – 2015 m. 100 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Igintos formavimosi ydos, deformacijos ir chromosomų anomalijos

Viso užregistruoti susirgimai įgintomis formavimosi ydomis, deformacijomis ir chromosomų anomalijomis 2015 metais Panevėžio mieste sumažėjo. Jei 2014 metais viso užregistruotų susirgimų buvo 25,85 atvejų 1000 gyventojų, tai 2015 metais – 25,03/1000 gyventojų.

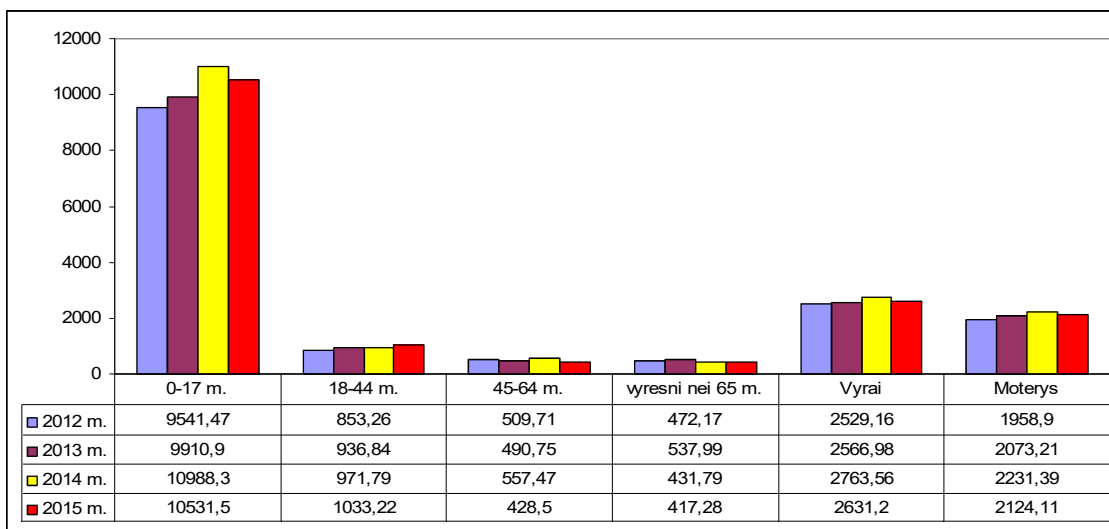

44 pav. Iš viso užregistruota susirgimų įgintomis formavimosi ydomis, deformacijomis ir chromosomų anomalijomis Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Pagal amžių daugiausiai šiais sutrikimais serga mūsų jaunoji karta t.y. nuo 0-17 metų amžiaus asmenys. 2015 metais šis rodiklis sumažėjo.

Pagal lytį daugiau serga vyrai ne moterys.

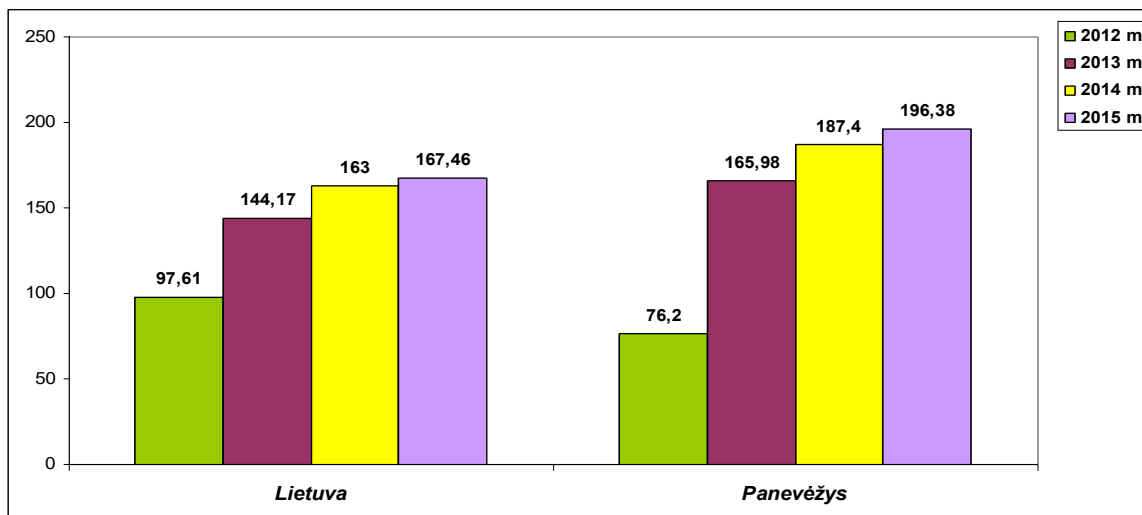
45 pav. Ligotumas įgimtomis formavimosi ydomis, deformacijomis ir chromosomų anomalijomis Panevėžio mieste pagal amžių ir lytį 2012-2015 m. 100 000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Traumos ir apsinuodijimai

Traumatizmas-sudėtinga ir didelė socialinė, ekonominė bei demografinė problema. Dėl įvairių sužalojimų, nelaimingų atsitikimų, smurto, savižudybių visame pasaulyje kasmet miršta apie 5 milijonai žmonių.

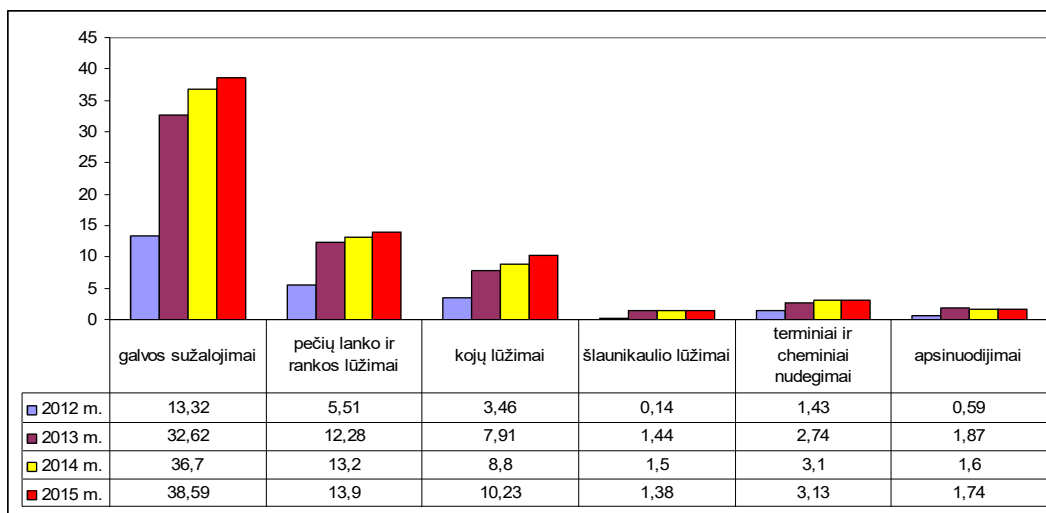
Naujai užregistruotų traumų, apsinuodijimų bei kitų išorinių priežasčių padarinių Panevėžio mieste kasmet daugėja. 2015 metais buvo užregistruoti nauji traumų atvejai 196,38 1000 gyventojų.

46 pav. Naujai užregistruotų traumų, apsinuodijimų ir k.t išorinių priežasčių padariniai Lietuvoje ir Panevėžio miestuose 2012 -2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Panevėžio miesto savivaldybėje dažniausiai užregistruotos traumos: galvos sužalojimai, pečių lanko ir rankos lūžimai. Mažiausiai užregistruota šlaunikaulio lūžimų.

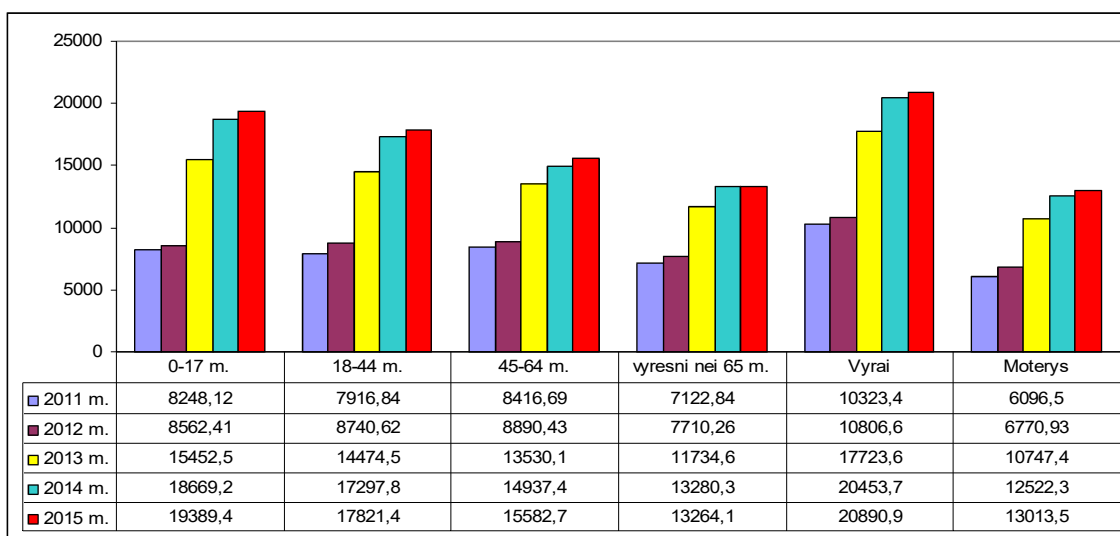

47 pav. Traumos ir apsinuodijimai Panevėžio mieste nuo 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Pagal amžių daugiausiai traumų užregistruota tarp 0-17 metų amžiaus asmenų. 2015 metais visose amžiaus grupėse traumų bei apsinuodijimų padaugėjo.

Pagal lytį daugiau traumų patiria vyrai, nei moterys.

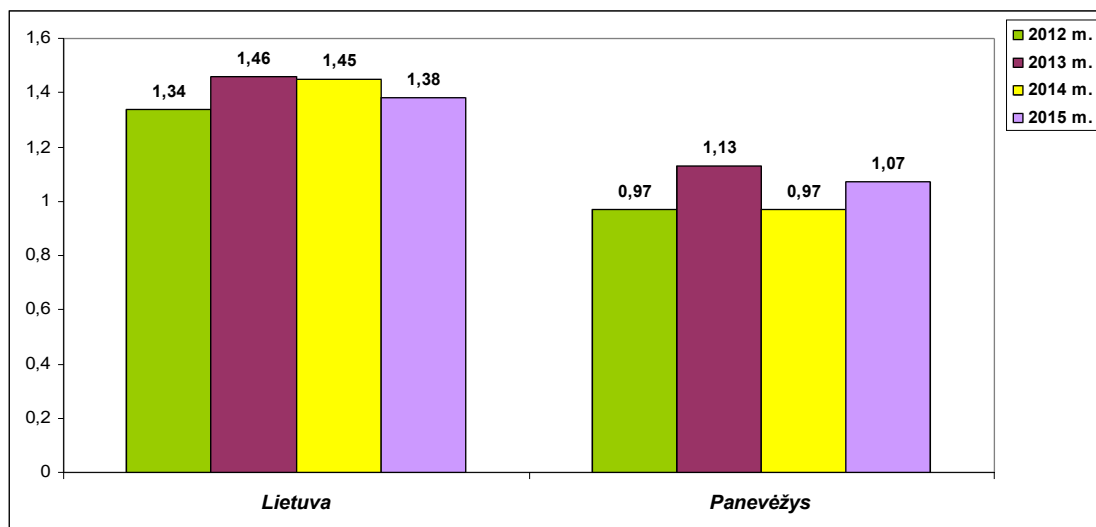

48 pav. Asmenų, kuriems užregistruota trauma, apsinuodijimas ar kt. išorinių priežasčių padariniai 100 000 gyv. Panevėžio m. pagal amžiaus grupes ir lytį 2011 - 2015 m.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

TUBERKULIOZE

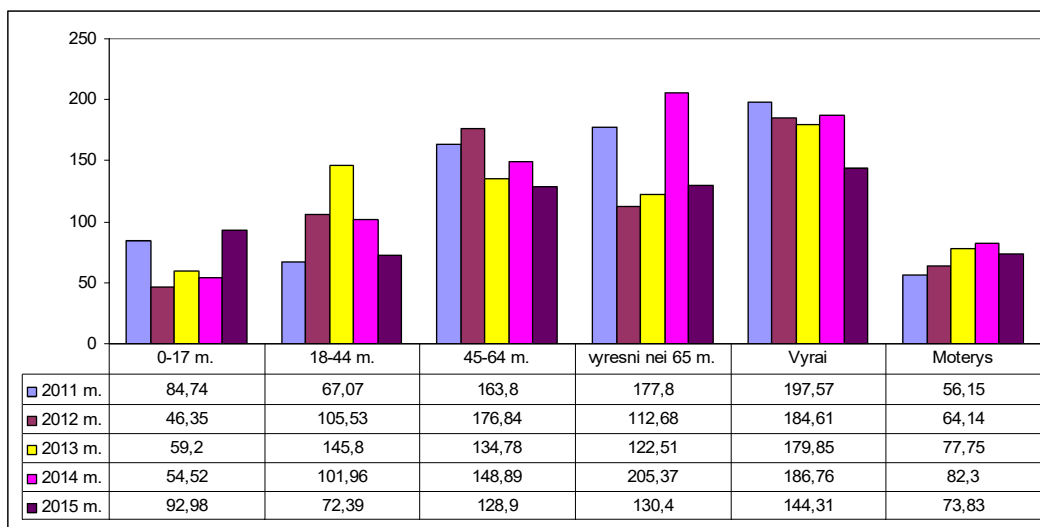
Viso užregistruotų susirgimų tuberkulioze Panevėžio mieste 2015 metais buvo užregistruota 1,07/1000 gyv. Lyginant ketverių metų laikotarpį (2012-2015 m.) didžiausias sergamumas Panevėžio mieste tuberkulioze buvo užregistruotas 2013 metais (1,13/1000 gyv.).

49 pav. Iš viso užregistruota susirgimų tuberkuloze Lietuvoje ir Panevėžio mieste 2012-2015 m. 1000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

2015 metais pagal amžių tuberkuloze daugiausiai sirgo asmenys vyresni nei 65 metų amžiaus panevėžiečiai. Mažiausiai sergančiųjų šia liga yra tarp 18-44 metų amžiaus asmenų. Pagal lytį tuberkuloze žymiai daugiau serga vyrai nei moterys.

50 pav. Ligotumas tuberkuloze Panevėžio mieste pagal amžiaus grupes ir lytį nuo 2011-2015 m. 100000 gyv.

(Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

APIBENDRINIMAS

◆ Kasmet Panevėžio mieste didėja užregistruotų susirgimų skaičius.

◆ 2015 metais Panevėžyje didžiausias **bendras sergamumas** (viso užregistruotų ligų) užregistruotas kvėpavimo sistemos ligomis (573,55/1000 gyv.), kraujotakos sistemos ligomis (493,81/1000 gyv.), jungiamojo audinio ir skeleto sistemos ligomis (347,9/1000 gyv.), akių ligomis (305,13/1000 gyv.), urogenitalinės sistemos ligomis (272,83/1000 gyv.) ir endokrininės sistemos ligomis (232/1000 gyv.).

◆ 2015 metais sumažėjo bendras sergamumas odos ir poodžio sistemos ligomis.

◆ Pagal amžių daugiausiai sergančiųjų asmenų yra vyresnio amžiaus t.y. virš 65 metų. Mažiausiai serga 18-44 metų amžiaus asmenys.

◆ Ligotumas yra didesnis moterų tarpe nei vyrų.